

DOMOVINA

Upravištvu in uredništvu »DOMOVINE« Ljubljana,
Knafljeva ul. št. 5/II. nad., telefoni od 31-22 do 31-26
Račun poštne hranilnice, podruž. v Ljubljani št. 10.711

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrletno 11.—, polletno 22.—,
celoletno 44.— dinarjev; za inozemstvo: četrletno 15.—,
polletno 30.—, celoletno 60.— dinarjev

Jugoslovanska nacionalna stranka ni ne srbska, ne hrvatska, ne slovenska, temveč jugoslovenska

Važna načelna izvajanja na seji banovinskega strankinega odbora v Ljubljani

V nedeljo se je sestel v dvorani Kazine banovinski odbor Jugoslovenske nacionalne stranke za dravsko banovino. Udeležba je bila polnoštevna. Seje se je udeležil v imenu osrednjega vodstva stranke njen podpredsednik g. dr. Grga Andjelinovič. Na dnevnem redu seje, ki jo je vodil predsednik odbora g. dr. Janko Rajar, so bila poročila o notranjem in zunanjem političnem položaju in razprava o perečih političnih in gospodarskih vprašanjih. Ob navdušenem odobravanju so bili poslani pozdravni brzojavi predsedniku stranke g. Petru Živkoviču, podpredsedniku g. Jovu Banjaninu in glavnemu tajniku g. dr. Albertu Kramerju.

Skupno s sejo banovinskega odbora Jugoslovenske nacionalne stranke je bila tudi seja strankinega mladinskega banovinskega odbora, katerega člani so prav tako prispeli iz vseh slovenskih srezov. V dvorani se je tako zbralo okrog 150 vodilnih političnih delavcev naprednega življa med Slovenci.

Izjave podpredsednika dr. Grga Andjelinoviča

Podpredsednik stranke g. dr. Grga Andjelinovič je pozdravil zborovalce v imenu osrednjega vodstva stranke ter sporočil pozdrave strankinega predsednika g. Petra Živkoviča in podpredsednika g. Jova Banjanina.

»Borba, ki jo vodite vi v tej banovini, je rekel g. dr. Andjelinovič med drugim, je del velike borbe, ki jo vodi stranka na vsem jugoslovenskem nacionalnem ozemlju. Jugoslovanska nacionalna stranka je edina jugoslovenska, vsenarodna in vsedrjavna stranka. Prav v zdajšnjih časih notranjega preosnavljanja in težavnega mednarodnega položaja je nujno, da je vsaj eno politično združenje, politična stranka, ki ne vodi ne slovenske, ne hrvatske, ne srbske politike, marveč hrvatsko, slovensko in srbsko, torej jugoslovensko politiko. Mi vemo, da je naša stranka mnogo močnejša, kakor pa to mislijo in trde naši nasprotniki.

Naša stranka ni ne srbska, ne slovenska in ne hrvatska stranka, marveč je jugoslovenska stranka in kot taka tudi gleda na razvoj notranjih političnih razmer in zunanjepolitičnega položaja. Te dni sem se dalje časa mudil v Beogradu in Zagrebu in sedaj več dni v Ljubljani. Imel sem priložnost govoriti z mnogimi ljudmi, z našimi prijatelji in našimi nasprotniki. Prišel sem do prepričanja, da bo naša stranka morala v bližnji bodočnosti znova prevzeti nase veliko breme in odgovornost. Moje globoko prepričanje je, da je stranka, ki jo predstavljamo mi, kljub vsem pogrškam, ki jih je morda storila v načinu postopanja in politiki, nujno potrebna, kar ji določa njene pravice in njeno mesto v državni politiki. Ne varajmo se! Zelo težaven je položaj, v katerem je Jugoslavija.

Ko je v nekaj stavkih očrtal mednarodni položaj, posebej še položaj Jugoslavije, je govornik nadaljeval: »V takih prilikah je neogibno potrebno, da se združijo vse nacio-

nalne sile, kakor so združeni vojaki v bataljone in polke brez ozira na svoje politično, versko ali kakršno koli prepričanje. Neogibno je potrebno, da vse, kar hoče to državo, kar to državo iskreno ljubi, podredi svoje plemenske in strankarske koristi velikim državnim in nacionalnim koristim. Mi smo v prvi vrsti nacionalisti in šele potem pripadniki naše Jugoslovenske nacionalne stranke. Mi smo osnovali svojo stranko zato, da služimo državi, ne pa zato, da bi stranka služila sama sebi. Mi kot nacionalna stranka smemo pripravljati, da vse svoje koristi in vse svoje zahteve podredimo velikim koristim države.

»V našem notranjem političnem življenju,« je nadaljeval g. Andjelinovič, se postavlja vprašanje preosnove države. Mi ne samo nismo nasprotniki preosnove, temveč jo celo zahtevamo tako v gospodarskem kakor v političnem in socialnem pogledu. Toda mi zastopamo stališče, da preosnove ni mogoče izvršiti v nobenem primeru samo na zahtevi ene same stranke, niti ne po izključnih zahtevah Hrvatov, Srbov ali Slovencev. Ne more se iti od banovine k državi, temveč od države k banovini. Edino od države na banovino se lahko prenese vse, kar je potrebno in možno. Tudi mi smo za to, da se uredijo banovine, toda te banovine morajo biti v nekem skladu s splošno državno politiko.

Dr. Andjelinovič je obravnaval nato razmere v banovini Hrvatski, kjer je Hrvatska seljačka stranka razvila vladavino, ki je v svojem bistvu totalitarna. Slične so razmere v Sloveniji in v srbskih delih države. V času, ko je potrebno sodelovanje vseh skupin, pa so totalitarne vladavine nemogoče, ker izključujejo vsako sodelovanje z drugimi skupinami. Prav pri preosnovi države, ki naj v pravilnem razmerju spravi v sklad koristi Srbov, Hrvatov in Slovencev in koristi države, pa morajo sodelovati vsi in morajo pri tem podrediti svoje posebne koristi velikim državnim koristim.

Na koncu svojih izvajanj je dr. Andjelinovič poudaril: »Mi smo pripravljani po svojem programu in svoji miselnosti sodelovati pri reševanju vseh državnih vprašanj. Zamišljamo pa si to sodelovanje kot samostojna in neodvisna organizacija s svojim programom. Poznamo svojo pot in pripravljani smo se odzvati klicu domovine. Tako delovanje pa je možno samo na osnovi popolne enakopravnosti vseh skupin in strank in da ni nobenega narodnega vodstva, kateremu bi se mogli podrediti, če v njem nismo zastopani. V krogi gledamo onega činitelja, ki more vse te notranje razmere zadovoljivo urediti. Mi nismo stranka, ki bi vodila drugačno politiko, kadar je v vladi, in drugačno, kadar je v opoziciji.

Politično poročilo Ivana Pucelja

Izvajanja dr. Andjelinoviča so bila od vseh navzočih sprejeta z dolgotrajnim živahnim odobravanjem. Za njim je podal poli-

tično poročilo minister g. Ivan Pucelj, ki so ga člani obeh banovinskih odborov sprejeli s počastitvami. Na kratko je orisal razvoj naše notranje politike od onega dne v decembru l. 1934, ko je vlada prešla iz rok Jugoslovenske nacionalne stranke v druge roke, pa do najnovejšega časa. V nadaljnjih izvajanjih je med drugim dejal:

»Prav žal mi je, da ne moremo slišati tudi dr. Kramerja. Sporočam vam njegove prijateljske pozdrave. Ponovno sva govorila o vseh važnih zadevah, ki so na dnevnem redu, in moja izvajanja bodo v vseh bistvenih točkah plod najinega skupnega razmišljanja in najinega enakega gledanja na dogodke in še posebej na naloge, pred katere smo postavljeni.

O pomenu nedeljskih izvajanj ministra g. dr. Kulovca si nisva čisto najjasnem, kakor menda tudi vi ne. Njih objava je bila različna v različnih listih. Objavil jih je »Slovenski dom« po svoje, »Politika« in »Slovenec« pa spet po svoje. Ko smo čitali potem o njih uvodnik v »Slovincu«, smo dobili vtis, da smatrajo neki ljudje besede g. dr. Kulovca le kot poziv vsem naprednim ljudem, naj se čisto vdajo volji Jugoslovenske radikalne zajednice, pa bo nastopilo pomirjenje. Počakati moramo torej, da se na strani Jugoslovenske radikalne zajednice razčistijo pojmi in da pride jasno do javnega izraza, kaj je minister g. dr. Kulovec prav za prav hotel povedati.

ZA OSREDOTOČENJE VSEH TVORNIH SIL

Kdor zahteva, da se naj v zdajšnjem času vse narodne sile posvetijo velikim vprašanjem našega naroda in Jugoslavije, izraža le željo, ki jo gotovo goji velikanska večina naroda. Mi smo že od nastanka evropske krize dalje na naših sestankih in v naprednem časopisju naglašali potrebo vseh osredotočenj tvorilnih sil v državi. Vodstvo naše stranke je v Beogradu izrecno opozorilo svoje somišljenike, da se morajo ožje strankarske koristi povsod umakniti splošnim narodnim in državnim koristim.

Z napredne strani je bilo izven političnega okvira storjeno pri nas doma celo več poskusov, da se narodne sile složno zbero zlasti pri narodnoobrambnem delu. Spominjamo se svoječasnega predloga za izjavo obrambne vzajemnosti vseh kulturnih časopisov, ki je izšel iz vrst okoli časopisa »Misel in delo«. V živem spominu je še poskus ustanovitve skupnih narodnih odborov, ki je bil v širokih vrstah naroda brez razlike strank sprejet z navdušenjem. Obveščen sem celo o pobudi naprednega akademskega starešinskega združenja, da se najde s starešinskim združenjem drugega tabora nekaka možnost za prijateljsko izmenjavo misli in stvaren pogovor o glavnih narodnih vprašanjih.

Vsi ti koraki so ostali brez uspeha, ne po krivdi naprednih ljudi. Tudi nam razmere doslej niso dopuščale v dovoljni meri izvajati pravilno vlogo opozicije, katere javna kritika je nujno potrebna za zdravo državno politiko zlasti v času, ko nimamo narodne skupščine. Naša stranka se je vedno zavedala, da

Spoštovani naročniki Domovine

Četrtna naših naročnikov je v mesecu januarju plačala polletno naročnino za leto, medtem ko se še tri četrtnine našemu vabilu niso odzvale. Prosim tudi te, da plačajo naročnino zdaj v februarju, ker nam je njihovo odlašanje zelo neprijetno in nam povzroča tudi mnogo novega dela.

Naročnina znaša letos v tuzemstvu celoletno 44.— Din, polletno 22.— din, četrletno 11.— Din, za inozemstvo pa celoletno 60.— Din ali polletno 30.— Din.

Tudi pozivamo še enkrat zamudnike, ki dolgujejo še za lansko leto, da poravnajo brez odloga svoj dolg na naročnini, ker bi bili drugače primorani jim list ustaviti in dolžni znesek po pismonoši izterjati.

Uprava „DOMOVINE“

je tvorno politično združenje in da mora tudi v opoziciji biti njegova vloga vedno tvor-na.

BREZ NAPREDNIH LJUDI NE GRE

Zgodovinska resnica je, da si brez naprednih, svobodoljubnih ljudi ni mogoče zamisliti napredek našega ljudstva. Tega naši politični nasprotniki mnogokrat niso hoteli priznati. Mnogi so se celo vdajali upanju, da bo mogoče napredni živeli čisto uničiti in zatreti in naše politično združenje izločiti kot činitelja narodnega razvoja. Takih poskusov se je izjalovilo več že v preteklosti, a tudi v dobi zdajšnjega totalitarizma se niso posrečili. Pač pa so bile mnogim našim ljudem prizadejane hude škode, ponižanja in preganjanja, a vse to ni zlomilo našega duha in ni uničilo našega dela. Pa tudi ne naše volje, naše samozvesti in našega prepričanja, da se napredni činitelj ne da trajno izločiti iz našega narodnega življenja brez največje škode za narod in državo in da so vrednote razumniskega, npravnostnega in osebnega značaja, ki jih vsebuje napredni življenj, nepogrešljive zlasti v trenutku, ko se postavlja vprašanje bodoče usode našega naroda.

ZA POLITIČNO RAVNOVESJE MED STRANKAMI

Naš narod in naša država stojita danes pred problemi, ki se ne dajo rešiti s strankarskimi vladavinami. Pri tem ni najvažnejše, kako je sestavljena trenutna vlada, bistveno pa je, da zavlada politično ravnovesje, v katerem se politične sile medsebojno dopolnjujejo, ne pa uničujejo. Ali in kako brani država svojo svobodo in neodvisnost, ni vprašanje strankarske odločitve, temveč volje vsega naroda. Preosnova države ni rešljiva s strankarskimi sklepi, temveč le v sporazumu vseh činiteljev, ki igrajo soodločilno vlogo v narodnem življenju in so šele v svoji skupnosti nositelji narodove volje. Ko bo letošni prevzel naš kralj oblast, ga bo moral obdajati ves narod in ne le nekatere stranke. Ustavno vprašanje bo letošna ena najvažnejših nalog naše državne politike. Brez sodelovanja vseh političnih činiteljev se to vprašanje sploh ne da pravilno urediti in rešiti.

PROTI RAZDIRALNIM SILAM

Mislimo, da so si vsi trezni ljudje v državi složni v tem, da je treba izločiti razdiralne sile, pa naj se pojavijo od katere strani. Zavedati pa se moramo, da ni vse komunist, kar nekoliko odločneje misli. Daleč tja v vrste ki se oprijemljejo le starega, so že prodrla spoznanja o nevdržnosti starega družabnega reda in o potrebi, da se poiščejo nove osnove za naše socialno in gospodarsko življenje v pogumni in plodni vskladitvi dela in v podreditvi osebnih koristi koristim skupnosti in socialne pravičnosti.

Proti onim, ki jim je glavni smoter le podiranje in uničevanje npravnih vrednot, ki si jih je narod ustvaril, pa so umestni in potrebni odločni ukrepi. Proti njihovim naukom, njihovim hujskajočim besedam je treba postaviti smotrno delo za povzdigo gospodarskega in socialnega stanja našega ljudstva, skrb za delo in kruh in načrtno nacionalno in državno vzgojo v duhu one misli, ki nas je osvobodila in privedla pod krov naše Jugoslavije.

PREOSNOVA DRŽAVE JE POTREBNA

S 26. avgustom 1. 1939. je naša država krenila v svoji notranji ureditvi na nova pota. Mi smo mišljenja, da tu ni več povratka v

stare razmere, in smo prepričani, da je kljub mnogim nedostatkom, ki so se od takrat pokazali, ustanovitev banovine Hrvatske stvaren začetek nove ureditve odnošajev med posameznimi deli naše skupne domovine. V okviru varovanja najvišjih državnih koristi, ki jamčijo Jugoslaviji ne le popolno edinstvo na zunaj, temveč tudi skladnost njenega notranjega gospodarskega, socialnega in kulturnega razvoja, smo odkriti zagovorniki izgraditve najširših samouprav, ki bodo dale posameznim banovinam, med njimi tudi slovenski, možnost samoraslega razmaha. Za to misel je naša stranka tudi v Sloveniji v odločilnem času zastavila svoje sile in je ob strani Hrvatov in Srbov doprinesla v zgodovinskih volitvah 1. 1938. hude žrtve. Izid teh volitev je imel za neposredno posledico zlom Stojadinovićeve vladavine, ki je predstavljal zadnji poskus onemogočenja narodnega sporazuma.

Nemogoče se nam tudi zdi, da bi ureditev samouprave mogla biti delo katere koli strankarske pisarne in da se ne bi čula in upoštevala tudi naša beseda. Le tisti, ki sebično misli le nase, kadar govori o samoupravi, bo smatral, da je dovolj, ako se čuje samo njegov glas in upošteva samo njegova želja. Take samouprave, sestavljene po enostranskem kopitu, bi bile samo začetek novih hudih bojov, ki bi mogli resno ogroziti uspeh, katerega si vsi želimo.

NOTRANJE POMIRJENJE

Mi smo iskreni zagovorniki notranjega pomirjenja. Pripravljeni smo povsod, kjer gre za velika in važna vprašanja, sodelovati z vsakomur, ki je z nami istih misli, da smo namreč Slovenci, Hrvati in Srbi postavljeni pred eno največjo dolžnost: ohraniti in urediti svoj skupni dom. Tako sodelovanje je mogoče le na podlagi načelne enakopravnosti in nikakor ne na osnovi podrejenosti. Kot opozicija zahtevamo predvsem svobodo kritike. Zavedamo se, da je danes bolj kakor kdaj potrebno, da je kritika tvorna. Obžalujemo poskuse, kakršne smo ponovno doživeli in še nedavno spet občutili v nekem beograjskem listu, da se namreč razglašajo ljudje iz skupine, ki drugače mislijo, za narodne izkoreninjenice in nevarne škodljivce narodnega obstoja. Pomirjenje zahteva ureditev medsebojnih odnošajev na podlagi medsebojnega spoštovanja.

Nesporno je pravilno, da pride pobuda, kako naj se doseže pomirjenje, od one strani, ki nosi danes vso odgovornost za javne razmere v Sloveniji. Seveda pobuda ne more biti samo v besedah in v pozivih, temveč se mora pokazati z dejanji, ako naj bo resna in ako naj bo stvaren začetek novega razvoja.

SODELOVANJE NAPREDNIH POLITIČNIH SIL

Zavedamo se svoje odgovornosti v tem trenutku. Ta odgovornost je tem večja, ker je danes Jugoslovenska nacionalna stranka nesporno edina zgrajena in po vsej naši banovini razprostrta organizacija naprednih političnih sil. To nam nalaga dolžnost, da govorimo ne le za sebe, temveč za napredni politični življenj v Sloveniji sploh. Z naše strani je bila že ponovno podana pobuda za dosego delovne skupnosti naprednih ljudi v Sloveniji, pri čemer smo zmerom voljni ravnati se po geslu, da je treba lastne strankarske posebne koristi zapostavljati skupnim koristim. Kaže, da je zdaj z akcijo naše mladine za ustvaritev

napredne delovne skupnosti storjen važen korak naprej. Im to akcijo pozdravljamo in le želimo, da bi se v delu skoro pokazali prvi njeni sadovi. Radi bomo podpirali stremeljenja naše mladine in ji pomagali, kar bomo največ mogli.

Nas vodi vroča želja, da s svoje strani doprinesemo, kar moremo, za okrepitev našega naroda in naše države. Razvoj dogodkov nas je potrdil v naši globoki veri v jugoslovensko misel, katere jedro je usodna povezanost Slovencev, Hrvatov in Srbov. Zvesti smo načelom svoje stranke, ki združuje v duhu enakopravnosti in bratstva Srbe, Hrvate in Slovence, in je vsa posvečena misli velike in močne Jugoslavije.

Ce smo za politiko pomirjenja, vršimo s tem tudi eno izmed svojih prvih dolžnosti kot člani Jugoslovenske nacionalne stranke, katere vzor je složen, silen, samozavesten narod, krepko združen pod svojim kraljem in v trdno sklenjeni fronti razvrščen za svojo narodno vojsko in s svojo politiko odločen očuvati za vsako ceno svojo svobodo in svojo neodvisnost.

Po razpravi soglasno sprejeta resolucija

Zborovalci so z napetim zanimanjem sledili izvajanjem g. Puclja in ponovno prekinjali s pritrjevanjem.

Sledila so še poročila g. Milana Mravljeja o političnih prilikah v Sloveniji, g. inž. Jožeta Rusa o delu nacionalne mladine, zlasti o njenih uspešnih prizadevanjih za ustvaritev delovne skupnosti napredne mladine, in g. dr. Branka Vrčona o zunanjepolitičnem položaju. Tajnik banovinske organizacije g. dr. Marjan Zajec je nato prečital predlog resolucije, o katerem se je razvila živahna razprava. Na koncu je bila predlagana resolucija soglasno sprejeta, nato pa je predsednik g. dr. Rajar zaključil pomembno skupno sejo banovinskih odborov JNS in OJNS.

Resolucija obravnava v več poglavjih vsa pereča politična, gospodarska in socialna vprašanja, na koncu pa pravi:

Banovinski odbor Jugoslovenske nacionalne stranke naroča svojim zastopnikom v vodstvu stranke, da zastavijo vse sile za to, da Jugoslovenska nacionalna stranka sodeluje pri združevanju ustvarjajočih sil na vsem državnem ozemlju za obrambo naroda in države v zdajšnjih razburkanih dneh.

Banovinski odbor je z odobravanjem vzel na znanje poročila o delu banovinskega odbora omladine Jugoslovenske nacionalne stranke, zlasti o prizadevanjih za strnitev vseh naprednih sil v Sloveniji, ki so rodila že razveseljive sadove.

Banovinski odbor v celoti odobrava zdajšnjo politiko vodstva stranke in predsedstva banovinskega odbora, kateremu zagotavlja svojo pomoč pri nadaljnjem delu in ga pooblašča, da pri reševanju vseh političnih vprašanj, ki se bodo pojavila, postopa, kakor bo smatralo za primerno, varujoč pri tem načela strankinega programa in v ozki povezanosti z vodstvom stranke v Beogradu.

× Novi ameriški veleposlanik v Londonu je John Gilbert Wynant. Wynant je bil pred leti ravnatelj Mednarodnega delovnega urada v Ženevi. Kot tak si je pridobil veliko naklonjenost angleških socialistov. Wynant je osebni Rooseveltov prijatelj. Steje 52 let. V zadnji svetovni vojni je bil splošno navaden vojak v ameriški vojski. Ob koncu vojne je napredoval za poveljnika skupine letalskih opazovalcev. Kakor sodijo v Ameriki, je bil Wynant posrečeno zbran za veleposlaniško mesto v Angliji in bo v polni meri izpolnil svojo nalogo, ki je posebno težavna spriču Rooseveltove odločitve, da podpre Anglijo z vsem vojnim materialom.

× V Grčiji ni bilo demonstracij. Grška vlada odločno zavrača trditve italijanskega tiska o tem, da bi bilo v Atenah prišlo do demonstracij proti vojni in da je bilo pri teh demonstracijah ubito nekaj žensk in otrok. Grška vlada pravi, da so edine ženske in otroci, ki so bili doslej ubiti v Grčiji, tisti, ki so postali žrtve letalskih napadov na grška mesta.

Politični pregled

Pred dnevi je bil razrešen minister za pravosodje dr. Lazar Marković

in je bil na njegovo mesto imenovan dr. Mihajlo Konstatinović. Nenadna razrešitev ministra pravde dr. Lazarja Markovića je izzvala v javnosti precejšnjo pozornost. Ob imenovanju za ministra je bil dr. Marković član glavnega odbora Narodnoradikalne stranke, ki ga je nato brisala iz svojih vrst. Minister dr. Marković pa tega ukrepa ni priznaval, češ da člani glavnega odbora z g. Mišo Trifunovićem vred niso upravičeni, da odločujejo o njegovem članstvu. Kmalu nato je začel g. dr. Marković posebno akcijo »za zbiranje radikalov« z zatrjevanjem, da priznava šefa Narodnoradikalne stranke g. Aco Stanojevića je dr. Marković ustanavljal svoje posebne radikalne odbore. Toda nade, da mu bo uspelo osamiti glavni odbor Narodnoradikalne stranke za sodelovanje v vladi in preko tega za izmirjenje, odnosno za združitev z Jugoslovensko radikalno zajednico, se niso uresničile.

Italijanski listi so pisali o dveletnici jugoslovenske Cvetkovićeve vlade in naglašali,

da je predsednik Cvetković večkrat pokazal prijateljska čustva do Italije in da je v tem treba videti poročilo za nadaljevanje dobrega razmerja med obema državama.

Pred dnevi je madžarski ministrski predsednik grof Teleki podal v poslanski zbornici namesto umrlega zunanjega ministra grofa Csakyja daljše poročilo

o pogodbi večnega miru in trajnega prijateljstva med Madžarsko in Jugoslavijo, ki je bila podpisana v Beogradu 12. decembra lani

in ki je bila zdaj predložena madžarskemu parlamentu v potrditev. Grof Teleki je ob tej priliki izjavil med drugim: »Sledovi madžarsko-jugoslovenskega prijateljstva segajo leta nazaj. Zmerom so bile simpatije med hrabrimi narodi, ki sestavljajo jugoslovensko in madžarsko državo. Često so se skupno borili in nekaj časa celo skupaj živeli v isti državni tvorbi. Četudi so se drug proti drugemu tudi borili, so se vendar vselej med seboj visoko spoštovali. Zato je bilo zgodovinsko utemeljeno, kar je izjavil naš pokojni zunanji minister grof Czaky: »Ta pogodba je le zunanji izraz vezi, ki so med obema narodoma že brez tega obstojale. Zato se bo izkazala za dobro in trajno.«

Nedavno zvečer je

o afriških zmagah govoril po radiu angleški ministrski predsednik Churchill

Izvajal je med drugim: Zdaj je naš položaj mnogo boljši, kakor bi si kdorkoli izmed nas še pred nekaj meseci usojal napovedovati. Vse doslej smo izdržali vse napade obeh diktatorjev proti nam. Po hudih porazih svojega letalstva v zgodnji jeseni je sovražnik opustil načrte za vdor v Anglijo, čeprav bi mu bil ta vdor nujno potreben in čeprav je delal zanj velike priprave. Nato je poskusil sovražnik zlomiti duha angleškega naroda z napadi na angleška mesta. Ves svet pa se je moral prepričati, da se ta načrt ne samo ni posrečil, temveč da je angleški narod danes odločnejši kakor kdajkoli prej. Ves imperij nam pomaga v čedalje večji meri. V oktobru je Italija brez povišanja napadla Grčijo. Grčija se je branila sama s svojo junaško vojsko. Naša generala Wavell in Wilson, ki sta imela nalogo, da branita Egipt in Suez, sta bila tedaj pred hudo preizkušnjo. Toda poslali smo svoji vojski na Bliznem vzhodu zelo močna ojačenja v moštvo in materialu. Tudi veliko število vojaštva iz Indije, Avstralije in Nove Zelandije je prišlo. S tem se je začel zmagovit pohod v Libijo, ki bo zlomil italijanski imperij v Afriki.

V osmih tednih je naša vojska napredovala nad 400 milj daleč in vsa italijanska vojska v Vzhodni Libiji, ki je štela nad 150.000 mož, je uničena ali zajeta. Vsa Cirenaika, velika skoro kakor Anglija in Wales skupaj, je osvojena. Beduini, ki so bili nad 30 let pod

italijanskih gospodstvom, so osvobodjeni. Egipt in Suez sta zavarovana. Pristanišče, oporišče in letališče v Bengaziju so strateškega pomena, ki bo še imel velike posledice za vso vojno v Vzhodnem sredozemlju. Seveda vsi ti uspehi ne bi bili možni, če ne bi sodelovala tudi letalstvo in sredozemska vojna mornarica. Angleške in indijske čete pode zdaj sovražnika in brez zastoja prodirajo v Eritrejo. Kakor je znano, so druge angleške čete z zapada vdrla v Abesinijo, iz Kenije pa se že oblikuje delovanje čet in sil južnoafriške vojske, ki jo je organiziral predsednik Smuts.

Ko se medtem ugodno razvijajo dogodki, je nadaljeval Churchill, sem prepričan,

da lahko z zaupanjem gledamo v našo moč, saj nam tudi iz Amerike prihaja val prijateljstva in dobre volje, kar nam bo prav gotovo v dostojno pomoč.

Američani in sicer najbolj izbrani med njimi so nam prišli na pomoč. Posamezniki so nas obiskali in tako na licu mesta lahko ugotovili, kako bi nam Amerika mogla najbolje in najhitreje pomagati. Moramo se jasno zavedati, da bo vojna kmalu prešla v izredno hudo borbo. Kolikor bo ameriška pomoč ustrezala, toliko se bodo vsi ti dogodki razvijali tako, da bo naše letalstvo močnejše, da bomo narod, ki je najbolj oborožen in da se bo tudi naša vojska na vzhodu znatno okrepila.

Churchill je govoril nato

o napadu na Malto, ki je bil izveden pred štirinajstim dnevi.

Nemška letala so s Sicilije poškodovala našo novo nosilko letal »Illustrious« in ko se je ta vojna ladja umaknila v pristanišče na Malto, so jo še bolj silovito napadli z namenom, da bi jo uničili. Toda nemška letala so naletela na močan odpor našega protiletalskega topništva in tak položaj se je nadaljeval dva do tri dni in je sovražnik od 150 letal, ki jih je uporabljal v borbi, izgubil v zraku 50, ostalih 40 pa je bilo uničenih na oporiščih, ki so v Italiji. Dasi je bila omenjena angleška nosilka letal hudo poškodovana, se nemška letala niso več pojavljala. Kar pa se tiče »Illustriousa«, je bil ta v ladjedelnici na Malti toliko popravljen, da je lahko sam odplul v Aleksandrijo.

Nam niso prav nič potrebne pogumne vojske, ki se ustanavljajo povsod v Ameriki, je naglasil Churchill,

temveč so nam kar najbolj hitro potrebne čim večje količine municije, letal in orožja.

Prav tako nam bo potrebna v letu 1942. velika količina trgovinskega brodomarja, in sicer mnogo več, kakor ga mi sami lahko zgradimo, če bomo hoteli ohraniti in razširiti naše bojišče na zapadu in na vzhodu. Vsa ta dejstva naš sovražnik prav dobro pozna in zato moramo pričakovati, da bo storil vse, kar je v njegovi moči, da nam uniči naše brodomarje, da bi tako zmanjšal obseg ameriških pošiljk.

John Dill, naš glavni vojaški svetovalec in naš načelnik glavnega generalnega štaba, je dalje izjavil Churchill, je objavil sporočilo, da je sovražnik vsekakor v sredini strateških, gospodarskih in političnih težav v Evropi in

da bo zato prisiljen prav kmalu izvesti napad na naše otočje.

Seveda smo vse pripravili in smo zdaj mnogo močnejši, kakor smo bili poprej. Naše brodomarje je povečano, naši letalski oddelki so številni in v zraku smo zdaj mnogo močnejši, kakor smo bili kdajkoli poprej. Naša vojska je številnejša, gibčnejša in bolj pripravljena, kakor pa je bila v septembru preteklega leta. Cisto zaupamo v našega glavnega poveljnika generala Broocka in v druge naše generale, ki so sposobni in je bila njihova sposobnost že preizkušena. Štiri milijone angleških vojakov, ki imajo v svojih rokah orožje za obrambo, preveva odločitve, da zmagajo ali umrejo. Ni lahko vojaško delo zavzeti tak otok, kakor je Velika Britanija. Sovražnik je v pretekli jeseni skušal vdreti v Anglijo in je zlasti računal s tem, da se bo mo po porazu Francije tudi mi vdali. Toda

mi se nismo vdali in tedaj je moral sovražnik misliti na nekaj drugega. Zdajšnji vdor bo večji in bo izveden z mnogo večjo količino vojnega gradiva in orožja. V teh zimskih mesecih je sovražnik vse proučil in vse preizkusil in zato moramo biti pripravljeni. Biti moramo praktični in misliti moramo tudi na to, da bo najbrž prišlo do napada s padalci, da bo prišlo do napada s plini in da lahko pride do napada tudi s posebnimi majhnimi motornimi čolni.

Konec govora je Churchill naslovil na Roosevelta in rekel: Mi ne bomo poklekili in tudi ne bomo omahovali ter se ne bomo utrudili. Niti nenadni udar, niti bliskovita vojna, niti dolgotrajni napor nas ne bodo izčrpali. Dajte nam orožje in mi bomo svoje delo opravili.

Te dni je govoril po radiu poveljnik angleške pomožne vojske general Eastwood. Dejal je,

da je grožnja nemškega vpada v Anglijo zelo resna in nevarna, a da ni dvoma, da bo vpad preprečen.

General Eastwood je pozval dva milijona vojakov pomožne vojske (domače garde), naj bodo v pripravljenosti ter naj store v primeru napada svojo dolžnost. Vsak član domače garde, je dejal, mora braniti tisto postojanko, ki mu bo poverjena, do zadnjega da zadrži sovražnika. Vsak mora biti pri tem pripravljen žrtvovati tudi svoje življenje. Člani domače garde bodo v primeru sovražnega napada imeli veliko prednost pred sovražnikom, ker natančno poznajo krajevne prilike. Pozval je tudi angleške žene, naj vplivajo na svoje može, da bodo v primeru sovražnega napada storili svojo dolžnost. V zadnjih mesecih, je dejal Eastwood, so morali Angleži doprinesiti velike žrtve. Take žrtve bodo potrebne tudi še nadalje. V poljski oddaji angleškega radija je nedavno govoril poljski ministrski predsednik general Sikorski. O možnosti poskusa nemškega vdora v Anglijo je dejal, da je obramba Anglije toliko močna, da lahko vsak tak poskus odbije.

Po šestdnevni razpravi je ameriška reprezentančna zbornica

sprejela zakon o pomoči Angliji

z 260 glasovi proti 165. Zdaj bo ta zakon predložen ameriškemu senatu. V Ameriki menijo, da bo razprava v senatu trajala precej dolgo, vsaj tri tedne.

Agencija United Press pravi,

da pomeni odstop bolgarskega kmetijskega ministra Bagrjanova občutno zmanjšanje nemškega vpliva v Bolgariji,

zaradi česar si bo Nemčija gotovo s primernimi ukrepi skušal še naprej zagotoviti v Bolgariji tak položaj, kakor ga je imela doslej, ko je njene težnje zagovarjal Bagrjanov.

Casopisje poroča, da je glavni tajnik sovjetskega zunanjega ministrstva Soboljev prispel v Bolgarijo.

O namenu njegovega obiska ni mogoče dobiti pojasnil ne v Moskvi in ne v Sofiji. Kakor znano se je Soboljev že pred meseci mudil v Sofiji.

Turški list »Jeni Sabah«, ki velja za tolmača vladne politike, objavlja članek, v katerem s prstom

kaže na Bolgarijo kot tisto južnovzhodno državo, od katere je odvisen nadaljnji položaj vsega južноеvropskega prostora.

List pravi, da je Bolgarija zaradi tega, ker nikdar ni hotela sodelovati s svojimi sosedi, danes prišla v položaj da sploh ne more več sama odločevati o svoji usodi, marveč je povsem pod tujim vplivom. V zadnjem času, naglašajo list, so se širile po Evropi govorice, da je bil že dosežen sporazum med Turčijo in Nemčijo, po katerem bi turška vlada ne ukrenila ničesar, če bi Nemčija smatrala za potrebno, da pošlje svojo vojsko v Bolgarijo. List pripominja, da so te govorice neresnične. Takšnega sporazuma v turški vladi nikdo ne pozna. Turčija še vedno vztraja pri svoji dozdajšnji nevtralnosti politiki, toda njena nevtralnost ima določene meje. Kakor hitro bi se v Bolgariji spremenila notranji in zunanji položaj, tako da bi bila Turčija ogrožena, bo Turčija sprožila svojo obrambno silo in bo šla nemudoma v vojno. Na koncu pripominja list, da bi bilo pametno, če bi se bila Bolgarija pogodbeno oslonila na Turčijo. Toda ker ni tako, mora računati Turčija edino sama s seboj in ve, kaj bo morala storiti v obrambo svoje samostojnosti.

Pred dnevi je imel klub poslancev bolgarske vladne večine sejo, na kateri je zunanji minister Popov podal poročilo o zunanjepolitičnem položaju. Minister Popov je poudaril,

da so odnosi Bolgarije s sosedi dobri in da temelje na doseženih sporazumih.

Glede Turčije je dejal, da so tudi z njo odnosi prijateljski, ter smatra, da vojska, ki jo ima Turčija zbrano na meji, nima napadalnih, temveč samo obrambnih namenov. Tudi bolgarska vojska, ki je na bolgarsko-turški meji, ima isti smoter. Bolgarija je za ohranitev miru, je rekel, in v zdajšnji vojno ne bo posegla. Bolgarija se bo sama branila, če bi jo kdor koli napadel. Po seji je bilo izdano uradno poročilo, ki pravi, da so narod-

ni poslanci sprejeli poročilo zunanjega ministra Popova s posebnim zadovoljstvom.

Iz Bukarešte poročajo,

da angleška vlada prekineja državniške odnose z Rumunijo.

Člani angleškega poslaništva v Bukarešti in drugi angleški državljani, ki jih je bilo še okoli 200 v Rumuniji, so dobili nalog, naj zapuste državo in potujejo v Turčijo. Baje bo Anglija Rumuniji napovedala tudi vojno, da si bo tako pridobila pravico za letalske napade na rumunske petrolejske vrelce, ki so zdaj že čisto pod nemškim nadzorom. Razlogi za prekinitve odnosov so v tem, da se je Rumunija čisto prepustila Nemčiji za njeno vojaško oporišče.

United Press poroča iz Berlina: V svojem govoru je Hitlerjev namestnik Rudolf Hess te dni

napovedal vdor v Anglijo.

ter dejal, da je Anglija zato stopila v vojno, da bi prekrizala Hitlerjeve načrte o obnovitvi Evrope. Tega pa da ne bo dosegla. Meč nemške vojske noč in dan visi nad Anglijo. Največji vojni stroj vseh časov, to je nemški, je pripravljen, je rekel Rudolf Hess, in bo v kratkem zadal končni udarec.

Kakor objavlja službena francoska agencija, je podal zunanji minister Petainove vlade Flandin ostavko. Maršal Petain je ostavko sprejel ter imenoval

za zunanjega ministra admirala Darlana, ki bo obenem zavzemal položaj podpredsednika vlade

in bo poleg zunanjega ministrstva vodil tudi še nadalje ministrstvo vojne mornarice. Kolikor se je moglo izvedeti, je Laval odklonil vstop v vlado maršala Petaina, v kateri bi postal minister brez portfelja in član izvršnega odbora vlade. Laval je zdaj, ko ni postal spet zunanji minister, prekipil stike z Petainom. Kakor poročajo iz Vichyja, je Petain s posebnim ustavnim aktom imenoval admirala Darlana za svojega namestnika in naslednika, če bi sam kot državni poglavar in predsednik vlade ne mogel izvrševati svojih funkcij.

De Gaulleova agencija javlja:

Če bi Nemčija zaradi Petainove odklonitve ostreje nastopila proti Franciji in zasedla svobodno Francijo, bi se v francoski Afriki ustanovila nova vlada, ki se ne bi držala določil premirja in odkrito stopila na stran nemških nasprotnikov.

Japonska vlada je v proračunskem odboru

predložila številke izrednih vojnih stroškov v zadnjih letih. Iz teh navedb izhaja,

da je vojna na Kitajskem Japonce veljala 17 in pol milijarde jenov (kar znaša približno 180 milijard dinarjev ali 12 krat več kakor enoletni državni proračun v Jugoslaviji).

Ker vojna še ni končana, si lahko predstavljamo, kako strahotni še bodo stroški.

Ameriška vest iz Sofije pravi: Angleški poslanik Rendell je obvestil bolgarsko vlado,

da bodo angleški bombniki bombardirali bolgarske vojaške zgradbe, če dovoli Bolgarija nemški vojski prehod preko svojega ozemlja

proti Grčiji ali Turčiji. Ameriški in angleški listi trdijo, da prihajajo nemški vojski v civilnih oblekah v čedalje večjem številu v Bolgarijo in da so bolgarska letališča, že čisto pod nemško upravo. Nemške vesti pa zanikajo, da je v Bolgariji nemško vojaštvo. Londonski listi, ki se mnogo pečajo z vprašanjem Bolgarije, poročajo, da so zastopniki vseh bolgarskih opozicijskih skupin terjali od ministrskega predsednika Filova, naj se Bolgarija na noben način ne zaplete v vojno. Filov jih je skušal pomiriti, vendar ni dal razločnih pojasnil o bolgarski politiki. Zagotavljal pa je, da Bolgarija ne bo napravila nobenega napadalnega koraka proti kateri koli svoji sosedu.

Po vestih iz Čungkinga

se je velika japonska ofenziva v južni Kitajski končala z velikim porazom Japoncev.

Baje so Japonci pustili na bojišču 30.000 ranjenih in mrtvih in so Kitajci zajeli velikanski vojni plen.

Angleška admiraliteta je javila,

da je angleška vojna mornarica v nedeljo zjutraj obstreljevala italijansko pristanišče Genova.

Poročilo pravi, da je v nedeljo zjutraj pred zoro angleško vojno brodogradnjo iz zapadnega Sredozemlja pod vodstvom admirala Somerwella zaplula v Genovski zaliv in izvedla napad na Genovo. Nad 300 ton težkih granat je bilo z vojnih ladij izstreljeno na Genovo. Predvsem so bile bombardirane velike tvornice električnega materiala Ansaldo. Tvornice so bile ponovno zadete in so nastali veliki požari. Nadalje je bila ponovno zadeta glavna genovska elektrarna, ki zalaga z električnim tokom pristanišče in železnice okoli Genove. Tudi tu so nastali požari. Gra-

vedi slisal tvoj stric sam. Jutri ga bova obiskala in mu vse natanko ponovila.

»Stric bo priznal, da se je zmotil. Dvomim pa, da bi vzlic temu pristal na mojo ženitev. Kaj pa je z markizo? Rekel si mi, da je nedolžna.«

»Vse to sem tvojemu stricu že povedal. Ona sama ga bo jutri obiskala in mu priznala, da je prišla v Julijino ložo po pisma, ki jih je pisala Golimini.«

»Priznala je to?«

»Priznala mi je, da je kar norela za njim. Gospa Crozonova je bila njegova druga ljubica, a tretja...«

»Kakšna tretja?«

»Tista, ki je Greivalke umorila. Markiza bo dala stricu nekaj podatkov. Vse se bo srečno končalo za vse prizadete, samo za mene ne...«

»Za tebe?«

»Da, blazno sem se zaljubil v markizo.«

»Res?«

»Na vsa svoja nesreča. In ne mislim se ponuditi, ker bi ljudje trdili, da sem jo vzel zaradi denarja.«

»Torej tisti gumb ni bil nien?«

»Ne. Izročil sem ga preiskovalnemu sodniku. Naj on išče dalje. Jaz se bom temu odrekel. Lahko hoč! Jutri se bova spet videla!«

XVII.

V palači gospe Cambryjeve je bilo vse urejeno kakor v kakšnem samostanu. Vsa služinčad brez razlike se je morala pokoriti samo gospe Jacinti, stari vdovi, ki je bila nekoč gospodarična dojlja. Gospa Cambryjeva ni svoje dojlje nikoli pozabila in za vse jo je porabila. Tako je morala biti gospa Jacinta, ki se ji je vse v hiši pokorilo,

F. Gobey:

Umor na plesu

31

Nointel je bežno pogledal nesrečnega Crozona, ki je zlezal v dve gubi, kakor bi mu bil nekdo naložil strašno težko breme.

Berta je ihtela.

»Zame ni opravila,« je nadaljevala umirajoča žena. »Moj mož se je mučil po morju, samo da bi me napravil premožno in srečno. Bog ve, da ga nisem nagovarjala, naj odiče na svoje zadnje potovanje. Vse skupaj je bilo samo slučaj in moja slabost... Nisem vedela, kako naj se ubranim strasti... Padla sem v mreže zapeljivca... On je že mrtev, jaz pa zdaj umiram... Ne želim si več življenja, toda preden umrem in stopim pred božjo sodbo, bi hotela popraviti, kar je še mogoče. Prosim moža, naj mi dovoli, da vpiro njega povem svo resnico... Deklica, ki je o njej Berta rekla, da je njena, je v resnici moja. Berta mi je s svojo plemenito lažjo rešila življenje... Otrok je nedolžen... Prosim svojega moža milosti zanj...«

Crozon je prikimal, žena pa se mu je z bolnim pogledom zahvalila in nadaljevala:

»Hotela sem živeti, da bi popravila zlo, ki sem ga prizadejala svojim dragim. Hotela sem biti sužnja vas vseh... Toda bog je drugače odločil. Moji trenutki so šteti... Hvala bogu, da mi je pustil vsaj toliko časa, da se skesam in vrnem svoji sestri čast. Sodnika ni tu, toda njegov pečak naj mu reče, da sem na smrtni postelji prisegla, da je šla Berta samo zaradi tega v opero, da bi rešila moja pisma, potem pa je šla k dojlji, kjer je bila še tudi ob uri, ko je neka druga oseba umo-

rila Julijo Orcivalovo... Pravica je bo že našla, toda kdo bo Berto branil proti obrekovalcem?«

»Jaz, če bo hotela postati moja žena,« je rekel Gaston.

»Zdaj lahko mirno zaprem oči...«

»Vaša hči bo najina,« je dodal Gaston.

»Za svojo jo bosta vzela?«

»Prisegam vam.«

»Pri bogu bom molila za vaju, če se me bo usmilil.«

Glava umirajoče žene je klonila. Njene oči so se zaprle. Začel se je boj s smrtjo.

Berta je vstala in stopila k sestri.

»Pojdiva!« je šepnil Nointel. »Pojdiva!«

Crozon ju je odvedel v drugo sobo.

»Bodite močni! mi je velel stotnik.«

»Močan sem,« je odvrnil mornar. »Toda dosti sem trpel... Vendar mi ni žal, da sem ji greh odpustil.«

»Zlato srce imate,« je vzkliknil Nointel in mu položil roko na ramo.

»Hvala vam,« je dejal kapitan. »V takšnem trenutku takšno priznanje človeka uteši. Zdanje želim ničesar drugega kakor naslov človeka, ki je pisal tista pisma.«

»To je neki Američan, samozvani general perujske armade. Simancas mu je ime.«

»Veseli me, da ni Francoz. Jutri mi boste za pričo pri dvoboju z njim. Pozdravljeni!«

Prijatelja sta odšla z doma smrti.

»Uboga žena,« je rekel Nointel, ko sta stopala po stopnicah. »Škoda, da ni njene izpo-

nate so udarile tudi v ladjedelnice in pristaniške naprave. Bombardirana so bila dalje bencinska skladišča in rafinerije in največja tovorna postaja v Genovi. Istovrstno so letala vojne mornarice z matične ladje za letala »Ark Royal« napadla velike bencinske čistilnice družbe NAIC v Livornu. Vrzeno je bilo več ton eksplozivnih in mnogo zažigalnih bomb. Te bencinske čistilnice v Livornu so med največjimi v Italiji. Druge skupine letal z »Ark Royal« so medtem napadle letališče in važno železniško križišče v Pizi. V teku teh napadov sta bili dve italijanski letali, ki sta poskusili napadati sestrjenjani. Ena angleško letalo pogrešajo. Sicer pa angleška vojna mornarica in letala niso utrpela žrtev.

Zadnje dni so

angleški bombniki napravili več silovitih napadov na nemška vdorna pristanišča ob francoski obali.

Središče napada je bilo 7. t. m. zvečer področje pristanišča Boulogne, ki je bilo hudo bombardirano že prejšnjo noč. Angleške bombnike je sprejel strašen ogenj nemških protiletalskih baterij. Ko so bombniki odvrli na določene kraje težke bombe, poročajo Reuter, so celo v Angliji mogli opaziti bliske eksplozij bomb na francoski obali. Angleški bombniki so dalje napadali Dunkerque in Calais. Delovnost nemških letal nad Anglijo je bila v zadnjem času manjša.

Iz Kaira poročajo, da je ob koncu preteklega tedna

Anglija zasedla Bengazi v Libiji.

Vrhovno poveljstvo britanskih čet v Kairu objavlja podrobnosti o tej zasedbi, ki je bila izvršena zelo spretno in drzno. Angleške oklopne divizije so prepotovale 240 km dolgo pot skozi puščavo in onemogočile italijanski posadki umik po cesti proti Tripolisu. Druge angleške čete pa so prodirale iz Tobruka ob obali in istočasno prispele na severnovzhodno stran Bengazija, tako da je bila italijanska posadka v Bengaziju obkoljena in je bil umik nemogoč. Razvila se je srdita bitka. Italijani so vrgli v boj vse svoje oklopne in tankovske enote, a je bil njih trud zaman. Po bitki je ostalo na bojišču 60 razstreljenih italijanskih tankov. Število ujetnikov je znatno. Med njimi je več generalov in en poveljnik armade. Vojni plen je velikanski.

Po zadnjih vestih iz Kaira

angleške mehanizirane enote prodirajo dalje v smeri proti Tripolisu.

Vse kaže, da iščejo Angleži odločilnega spopada z ostanki italijanske severnafiške vo-

ske. — V Eritreji so Angleži pred dnevi zasedli pristanišče Mersa Taklai v Abesiniji pa ogražajo že Adis Abebo. — Brez posadke v Bengaziju so angleške čete ujele doslej že nad 110.000 italijanskih vojakov, med njimi 13 generalov, nad 5000 drugih oficirjev in enega admirala. Angleži trdijo, da pri vsem tem znašajo njih izgube manj kakor 2000 mož.

Gospodarstvo

Tedenski tržni pregled

GOVED. Za kg žive teže so se trgovali: v Ljutomeru: voli in telice I. po 9, II. po 7,5, III. po 6, krave II. po 5, III. po 4, telefa I. po 10, II. po 9, v Celju: voli I. po 9, II. po 8,50, III. po 7,50 do 8, telice I. po 8,50, II. po 8, III. po 7,50 do 8, krave I. po 7 do 7,50, II. po 5 do 6, III. po 5, telefa I. po 11, II. po 10 din.

SVINJE. Za kg žive teže so se trgovali: v Ljutomeru: špeharji po 15, pršutarji po 13, v Celju: špeharji po 15, pršutarji po 13 do 14, v Brežicah: špeharji po 16, pršutarji po 13,50, v Slovenjem Gradcu: pršutarji po 17 din.

KRMA. V Brežicah: lucerna 125, seno 100, slama 60, v Slovenjem Gradcu: seno 100, slama 60, v Ljutomeru: seno 110, slama 80, v Celju: lucerna 150, seno 115 do 120, slama 70 din za 100 kg.

VINO. Pri vinogradnikih se je dobilo: v ljutomerskem okolišu: navadno mešano vino po 10 do 15, finejše sortirano po 15 in več, v brežiškem okolišu: navadno mešano vino po 10, finejše sortirano po 10 do 12 din za liter.

ZABELA. V Brežicah: slanina 26, svinjska mast 30, v Slovenjem Gradcu: slanina 27, svinjska mast 30, v Ljutomeru: slanina 25, svinjska mast 30, v Celju: slanina 24,50 do 25,50, svinjska mast 29 do 32 za kg.

MED. V Ljutomeru 30, v Celju 40, v Brežicah 20 din za kg.

FIZOL. V Brežicah 4,25, v Slovenjem Gradcu 7, v Ljutomeru 4 do 7, v Celju 7 do 8 din za kg.

JABOLKA. V Ljutomeru 5 do 7, v Celju 8 do 10, v Brežicah 12 do 16 din za kg.

SIROVO MASLO. V Slovenjem Gradcu 40, v Celju 40 do 46 din za kg.

JAJCA. V Celju 1,75, v Slovenjem Gradcu 1,50 din za kos

KROMPIR. V Brežicah 180, v Slovenjem Gradcu 200, v Ljutomeru 200, v Celju 200 do 250 din za 100 kg.

MOKA. V Ljutomeru: pšenična 5,50 do 9, turščina 5, v Celju: pšenična enotna 5,50, turščina 4,50, ajdova 9 do 9,50, v Slovenjem Gradcu: pšenična 5,50 do 9, turščina 4,50, ajdova 6 din za kg.

Vrednost denarja

Na naših borzah smo dobili 11. t. m. v devizah (prve številke službeni tečaj, druge v oklepajih tečaj na svobodnem trgu): 1 angleški funt za 174,57 do 177,77 (za 215,90 do 219,10) din;

1 ameriški dolar za 44,25 do 44,85 (za 54,80 do 55,20) din;

1 švicarski frank za 10,29 do 10,39 (za 12,71 do 12,81) din.

Nemške klirinške marke so bile po 17,72 do 17,92 din. Vojna škoda se je trgovala v Beogradu po 479 din.

Sejmi

16. februarja: Lendava, Sedlarjevo (kjer je običajno, se sejem vrši naslednji delavnik; v tem primeru 17. februarja);
17. februarja: Braslovce, Semič, Velike Lašče, Višnja gora;
18. februarja: Javorje (občina Smartno pri Litiji);
19. februarja: Pišec, Lož;
20. februarja: Videm v brežiškem serzu, Zg. Tuhinj, Irča vas (občina Smihel-Stopič), Šostanj;
22. februarja: Teharje, Verače (Sv. Filip).

Drobne vesti

— **Vinski sejem v Ljutomeru.** Podružnica Vinarskega društva v Ljutomeru vabi vinogradnike iz ljutomerskega, gornjeradganskega in strigovskega okoliša, da tudi letos razstavijo svoja vina na ljutomerskem vinskem sejmu, ki bo prirejen v dvorani g. Zavrtanika 4, marca letos. Prijave naj se pošljejo do 27. t. m., vzorci vina (po tri buteljke od vsake vrste) pa do 2. marca. Prijave in vzorce sprejema pisarna občine Ljutomera. Vzorci vina bodo ocenjeni dan pred razstavo. Otvoritev bo ob 9. uri in bo trajala razstava ves dan do 20. ure. Vabljeni tudi kupci in vsi drugi zainteresirani, da se osebno udeležijo tega vinskega sejma.

— **Rusija kupuje savinjski hmelj.** Zadnje dni se muči v Zalcu zastopnik zunanje trgovine Sovjetske Rusije Sokoljev. S tamkajšnjimi trgovci je sklenil pogodbo za nakup

zaupnica lastnice in je v njenem imenu opravljala vse, še razdeljevala miloščino. Vsako jutro sta se zaradi tega dobili in se pogovorili o vsem, kar je bilo v zvezi z gospodinjstvom.

Tisto jutro po predstavi v dramskem gledališču sta se dobili na širnem vrtu za razkošno palačo Gospa Jacinta je stala pred svojo gospodarico in ji pripovedovala kakšne izdatke je imela prejšnji dan. Gospa Cambryjeva pa jo je iznenada prekinila in jo vprašala, ali se je že vrnil sluga, ki je nesel pismo gospodični Lesterlovi.

»Vrnil se je, gospa,« je povedala Jacinta. »Gospodične ni bilo doma, zato je pustil pismo kar na njenem stanovanju.«

»Ali gospod Darcy ni ničesar javil?«

»Ne, gospa. Najbrž je še v pisarni.«

»Reš je. Saj še poldne ni. Najbrž bo kasneje sam prišel.«

»Torej bo gospa doma?«

»Ne počutim se prav dobro. Počutka sem potrebna.«

»Ležite!«

»Ležati ne morem. Saj veste, da moram pripravljati vse mogoče reči za svojo posloko.«

»Takrat bodo v hiši velike izpremembe.« je vzdihnila Jacinta.

»Vem. Toda dotle ne bom imela nobenih sprejemov. Ali ste poslali pisma, v katerih sporočam, da me v soboto ne bo doma?«

»Sem, gospa.«

»Dobro. Če bi me kdo iskal, mu reci, da sem obotela.«

Prav tedaj je prinesel sluga postnico, na kateri je gospa Cambryjeva prebrala Nointelovo ime.

»Recite gospodu, da sem na vrtu in da ga tu čakam,« je naročila mlada vdova.

»Mislila sem, da ga gospa ne bo sprejela,« je pripomnila Jacinta.

»Gospod mi mora najbrž kaj važnega povedati. Zelo se zanima za Bertino usodo.«

Gospa Jacinta se je priklonila in šla.

Ko je stopil Nointel pred gospo Cambryjevo, se ji je hotel najprej opravičiti, da jo moti, toda ona ga je kar naravnost vprašala, ali je dobil Gastona.

»Dobil sem ga. Razšla sva se potem zelo pozno ob vratih hiše, kjer stanuje Crozonova družina. Najbrž niti ne slutite, kaj se je snoči tam zgodilo.«

»Vem, da so snoči poslali po Berto, češ da je njena sestra hudo slaba. Do davi se Berta ni vrnila na svoje stanovanje.«

»Njena sestra je pred nekaj urami umrla. Njen mož mi je pisal.«

»Mrtva je?« je vzkliknila gospa Cambryjeva in prebledela.

Nointel se je nenadno izpremembi na njenem obrazu začudil.

»Umrla je in vzela s seboj v grob skrivnost svojega greha? Umrla je in ni oprala časti svoje sestre?« je nadaljevala.

»Vse je priznala,« je povedal stotnik in popisal ganljivi dogodek, ki mu je bil ponosni priča.

»Hvala bogu!« je vzkliknila vdova, ko je stotnik končal svoje pripovedovanje. »Zdaj za pojdem takoj h gospodu Rogerju Darcyju.«

»Oprostite, gospa, da vam segam v besedo. Ali vam ni gospod sodnik ničesar rekel po govoru z menoj?«

»Samo nekaj besed. Toda opazila sem, da je bil zelo vesel setanka z vami.«

»To vem. Zaradi tega sem tudi jaz prišel k vam.«

»Računajte name. Stori la bom vse, kar bo v mojih očeh.«

»Pomagajte mi braniti drugo nedolžno žensko, markizo Barancosovo.«

»Markizo Barancosovo? Ali je bila tudi ona ljubica?«

»Grofa Golimina? Da, tako je, gospa.«

»Ali veste to zanesljivo?«

»Sama mi je priznala, kakor bo tudi danes priznala pred gospodom Darcyjem. Njena pisma so padla v roko Orcivalci, kakor tudi pisma tretje žrtve.«

»Tretje žrtve? Ne razumem vas prav dobro.«

»Orcivalca se je v svoji loži domenila za sestanke z tremi ženskami. Vse so prišle, kakor jim je bila naročila. Gospodična Lesterlova je prišla za svojo sestro, drugi dve pa vsaka zase. Gospodična je prišla prva, za njo neka neznanka, tretja pa je bila markiza.«

»Tedad mora pasti krivda na markizo.«

»To bi tudi res vse tako kazalo, če se neznanka ne bi vrnila, ko je markiza odšla.«

»Kdo vam je to rekel?«

»Gospa Barancosova sama.«

In ona se upa priznati, da je bila v Julijni loži? Saj bo zapravila ves svoj ugled!«

Priznala je en greh, da se bo oprala od suma zločina.«

»Prepozno ga priznava.«

»Ženska je, pa ji je bilo težavno priznati slabost, zaradi katere ji ugne kdo kaj očital. Saj veste, da je bil Golimin velik lopov.«

»Pa ga je vendar ljubila.«

večje količine hmelja, kar je prineslo spet živahnost v mrtvo hmeljsko kupčijo. Hmelj plačujejo od 23 do 25 din za kg. Neprodano je še kakšnih 14.000 metrskih stotov blaga.

Uvoz tkanin iz Nemčije. Okrog 20. t. m. prispe v Beograd vodja nemškega odposlanstva dr. Woratz, ki se je mudil v Jugoslaviji, ko je bila sklenjena z Nemčijo dopolnilna trgovinska pogodba. S seboj prinese vzorce tkanin s primesjo nemške volne (ki jo imenujejo Nemci Zellwolle), ki jih namerava naša država uvažati iz Nemčije. V Beogradu se setanejo zastopniki naše tkaninske industrije iz vse države, ker bodo tkanine v Nemčiji nakupljene za vso državo. Potem odpotuje v Nemčijo naše odposlanstvo tkaninskih tvornicarjev in si bo ogledalo tvornice, kjer izdelujejo te tkanine in zbralo potrebne podatke zlasti glede na bodočo sklenitev trgovinske pogodbe z Nemčijo.

D o p i s i

KRŠKA VAS. Proti koncu zime je zapadlo spet mnogo snega. Bati se je, da nam ne bo tudi letos kakor lani napravil mrz na sadnem drevju in v vinogradih mnogo škode. — Naposled smo tudi pri nas dobili težko pričakovano električno razsvetljavo. Tok se namerava uporabljati tudi za pogon kmetijskih in obrtnih strojev. Tukajšnji kolarski mojster g. Gorišek uporablja že električno strujo v svojem obratu, katerega je precej razširil. Izdeluje razen v kolarsko stroko spadajoča dela tudi palice za metle. Podjetnemu domačinu želimo mnogo uspeha!

ŠT. PAVEL PRI PREBOLDU. Na zadnji občinski seji je bil izvoljen občinski prehranjevalni odbor z županom g. Uršičem na čelu. — Polzelska tvornica nogavic je odpovedala zaradi pomanjkanja sirovin večjemu številu delavcev, s čemer je tudi naš kraj zelo prizadet. — Tiskarna Cosmanos je kot dodatek k božičnici izplačala v zameno za moko vsakemu delavcu, odnosno rodbinskemu članu po 5 din za kg. To je vsekakor lep prispevek, za katerega je delavstvo prav hvaležno podjetju. — Zaradi zastoja v uvozu bombaža iz Rusije in Turčije je Mautnerjeva tvornica poslala na šesttedenski dopust večje število delavstva. Delavci prejema nekoliko podpore, v glavnem pa so navezani na pomoč borze dela. — Premočen je bil tukaj-

šnji orožniški komandir g. Cvetko Anton. — V akcijski odbor za zimsko pomoč je bil med drugimi izvoljen tudi ravnatelj Mautnerjeve tovarne g. dr. Tajnšek. V okviru te pomoči je imenovana tvornica že obdarovala delavstvo, obljubila pa je še izdatnejšo pomoč.

LJUBNO NA GORENJSKEM. (Smrtna kosa). V splošni bolnišnici v Ljubljani je umrl tukajšnji posestnik in obrtnik g. Valentin Kocijančič, po domače Tinček. Rajniki je bil vzoren gospodar in umen sadjar, ki je svoje malo posestvo in sadovnjake vodil vzorno, kar mu je donosalo lepe dohodke. Bil je zmerom napreden mož. Na listi Samostojne demokratske in pozneje Jugoslovenske nacionalne stranke je bil ponovno izvoljen v občinski odbor bivše občine Ljubnega in mu je stranka zaupala občinsko blagajništvo. Vodil je blagajno vse dotlej, da je višje oblastvo samostojno občino Ljubno priključilo k občini Mošnjam. Po priključitvi ni hotel več prevzeti ponujenega mu mesta v občinskem odboru, ker se zaradi šibkega zdravja ni hotel več udeleževati dela izven vasi. Bolehal je dalje časa in se je naposled moral odločiti za operacijo, ki je uspela in so domači že čakali na njegovo vrnitev. Toda posledice so terjale njegovo smrt. Vrnil se je mrtev v Ljubno med hruške in jablane predragega vrta, pokritega z belim zimskim cvetjem. Naj ti bo ohranjen blag spomin!

N o v i c e

* Ivan Hribar častni doktor ljubljanskega vseučilišča. Kakor smo že pisali, je profesor-ski svet juridične fakultete na ljubljanskem vseučilišču sklenil podeliti g. Ivanu Hribarju, ministru v pokoju, bivšemu dolgoletnemu zaslužnemu ljubljanskemu županu, častni doktorat v priznanje njegovih velikih zaslug za ustanovitev ljubljanske univerze. Svečana promocija bo v soboto 15. t. m. ob 11. v slavnostni dvorani na vseučilišču.

* Švicarski vicekonzul v Zagrebu odide v New York. Te dni zapusti Zagreb švicarski podkonzul g. Albert Blau s svojo soprogo Konstanco. Nastopil bo novo službeno mesto v New Yorku. V Zagrebu je bival od leta 1937., prej pa je nekaj let vodil švicarski konzulat na Novem Zelandu, kjer se je tudi oženil. V Zagrebu si je pridobil mnogo prijateljev, zato je zbudil njegov odhod splošno obžalovanje.

* Truplo rajnega Bolgarskega poslanika dr. Stoilova so prepeljali v Sofijo. Krsto s truplom umrlega bolgarskega poslanika v naši državi dr. Stoila Stoilova so iz Beograda prepeljali s posebnim vlakom v Sofijo. Pri pogrebu so bili zastopnik kralja, več članov vlade, zastopniki tujih držav, zastopniki jugoslovensko-bolgarskih lig, mnogi drugi zastopniki in številno beograjsko občinstvo. V imenu srbskega patriarha je krsto blagoslovil episkop Arsenij, ki je imel pri tej priložnosti tudi lep posevilni govor. Na beograjski postaji pa se je od pokojnika poslovil predsednik jugoslovensko-bolgarske lige sodnik Dušan Janković, ki je slavil pokojnikovo delo za zbližanje med Jugoslavijo in Bolgarijo.

* Skrajni rok za zamenjavo kovancev. Narodna banka opozarja, da poteče ta mesec skrajni rok za zamenjavo starega kovanega denarja in sicer kovanec po 50 par, 1 din in 2 din dne 16. februarja, srebrnikov po 10 din pa dne 28. februarja. Pozivajo se vsi lastniki takšnega denarja, da ga v lastno korist zamenjajo pri blagajnah Narodne banke ali pri državnih finančnih ustanovah in sicer stare kovanice po 50 par, 1 in 2 din do 16. februarja, stare srebrnike po 10 din pa do vstetega 28. februarja, ker se po poteku imenovanih rokov, imenovani denar ne bo več zamenjal. Pod blagajnami Narodne banke se razumejo tako blagajne centrale kakor blagajne podružnic, pod državnimi finančnimi ustanovami pa se razumejo vse državne ustanove, pri katerih se sprejemajo vplačila ali pa izvršujejo izplačila, kakor so na primer glavna državna blagajna, davčne uprave, Poštna hranilnica in vse pošte. Kolikor bo imenovani denar poslan v zamenjavo po pošti Narodni banki ali kateri izmed navedenih državnih finančnih ustanov, se bo kot dan izročitve smatral dan, ko je bila pošiljka izročena na pošti.

* Prosvetno združenje Madžarov v naši državi. Po zgledu nemške manjšine so si tudi Madžari v naši državi ustanovili posebno osrednje prosvetno združenje. Med ustanoviteljci je tudi bivši senator dr. Imre Varady. Novi pravilnik združenja je podpisal ban donavske banovine dr. Kijurina. Pravilnik je bil slovesno izročen zastopnikom madžarske manjšine, ki so potem odposlali vdanostno brzojavko kralju Petru in kraljevskemu domu in izrazili zvestobo vladi in banu dr. Kijurinu.

* Smrt zgledega narodnjaka. Pred dnevi je umrl v Celju v visoki starosti 92 let kro-

»Ljubila ga je... pa vendar kaže tudi moč... ko priznava, da ga je ljubila.«

»Rekli ste ji, da ste jo k priznanju prisilili.«

»Ne. Lahko bi bila tudi molčala. Samo jaz sem sumil vanjo.«

»Na čem pa je temeljila vaša sumnja?«

»Na čisto neznatnem predmetu.«

»O tem mi niste ničesar pravili.«

»Povedal sem to Gastonu in skupaj sva iskala.«

»Kako pa da vam je markiza priznala?«

»Prisilil sem jo k temu.«

»Prisilil?«

»Ko sem bil pri njej na lovu, sva se dobila sama, in staval sem jo na preizkušnjo, ki se je končala v njeno korist.«

»Ali bi jo bili prijavi, če ne bi preizkušnja tako končala?«

»Ne. Dal bi ji bil časa, da ob pravem času izgine.«

»Ali nisem čudna?« je dejala gospa Cambryjeva. »Le zakaj vas tako izprašujem? Oprostite mi!«

»Nimam vam kaj oproščati. Saj sem zato prišel sem, da vam vse to povem.«

»Zakaj?«

»Da mi pomagata pri gospodu Rogerju Darcyju v obrambo gospe Barancosove, ki je nedolžna.«

»Saj jo vi sami dobro branite in me ne potrebujete.«

»Verjetno je, da bo gospod Darcy z vami govoril o njej.«

»On mi nikoli ne pripoveduje svojih službenih skrivnosti.«

»Saj je vendar to v zvezi z afero gospodične Lesterelove! Priznanje markize Brancosove bo pomagalo pravici, da naide pravo

zločinko. Ali ne bi tudi vi radi videli, da pride na dan, kdo je Julijo ubil?«

»Meni je vseeno, ali pride na dan ali ne. Branila sem gospodično Berto in zmagala sem. Kaj me brigata markiza in tista znanca? Naj se sodišče ukvarja z njima! Zakaj bi jaz koga pošiljala na morišče? Ne bi je prijavi, čeprav bi vedela, kdo je. Čudite se, da tako govorim, kaj? Vsi moški ste brez srca!«

»Tudi vi ne kažete preveč ljubezni za nesrečno markizo.«

»Ne razumem, zakaj se tako ženete zanjo.«

»Ker sem vanjo zaljubljen,« je mirno odvrnil stotnik.

»To se pravi, da se boste z njo oženili?«

»Ne vem še.«

»Zakaj mi tega niste takoj povedali?« je s prisiljenim nasmeškom nadaljevala gospa Cambryjeva. »Saj veste, da sem postala nekakšna pokroviteljica zaljublencev. Razpolagajte z menoj, če ste zaljubljeni, dragi gospod stotnik!«

»Torej boste zagovarjali markizo?«

»Če mi boste dali podatke.«

»Poslušajte me, gospa! Danes zaslišuje gospod Roger Darcy markizo. Gospodične Lesterelove, upam, ne bo spet klical, ker ji je sestra umrla. Toda poklical bo gospo Majoro.«

»Kdo je pa spet to?«

»Vratarica v loži.«

»Od nje ni gospod Darcy ničesar zvedel.«

»Ta ženska je precej neumna. Zadržati je hotela zase nekaj, kar je našla v loži poleg umorjenke.«

»Kaj pa?«

»Nekakšen gumb, ki ga je izgubila Julijina morilka.«

»Ali mislite, da je bil tisti gumb morilkin?«

»O tem ni več dvoma. Julija nobenega takšnega gumba ni imela. Ona je svoji morilki gumb iztrgala, ko se je borila z njo. Ta gumb ima vdelano neko začetnico, in sicer črko »B.«

»Kako? Ali se Julija ni pisala Bertier?«

»Res je. Toda odrekla se je očetovemu imenu in ga ni uporabljala.«

»Res je. Toda ta začetnica je slab dokaz. Na tisoče imen se začneja s to črko. Tudi moje...«

»Vaše?« se je začudil Nointel. »Nisem vedel.«

»Barbara je meni ime. Markizin mož se je pisal Barancos. Gospodična Lesterelova je Berta.«

»To so neumne slučajnosti, ki jim tudi gospod Roger Darcy ne bo pripisoval dovolj pomena. Kaj le pomeni takšna začetnica. Človek se danes še pri odprtih očeh lahko zmoti. Lahko bi gospodu sodniku nekaj povedal kar se je meni primerilo, če se ne bi tikalo vas.«

»Mene?«

»Če mi dovolite, vam bom rekel.«

»Kar povejte!« ga je izpodbujala lepa vdova.

»Na pogrebu Julije Orcivalove sem opazil v kotu cerkve v črno oblečeno žensko, ki je zelo skrivala svoj obraz. Nekaj mi je reklo, da mora biti to Julijina morilka. Sumil sem, da je gospa Barancosova. Hotel sem neznaniki slediti, pa mi je ušla.«

»Res?«

(Dalje)

jaški mojster in posestnik g. Sebastjan Selišek, oče g. Leopolda Seliška, ravnatelja Prve hrvatske štedionice v Celju. Pokojni se je rodil l. 1849. v Kočicah pri Zetalah kot kmečki sin in se po končani ljudski šoli izučil krojaštva. Ko je odslužil vojaški rok, se je v Celju osamosvojil kot krojaški mojster in kmalu zaslovel kot eden izmed najboljših celjskih krojačev. Pozneje je odprl tudi konfekcijsko trgovino. Pred 25 leti je opustil obrt in se posvetil vinogradništvu. Starost je preživel na svojem lepem posestvu v Starem gradu. Rajnki je bil odločno naroden in napreden mož. Svoje mišljenje je tudi v hudih narodnih borbah v dobi Avstrije neustrašeno izpričeval. Sebastjan Selišek je bil najstarejši Celjan. V Celju je živel in deloval skoraj 70 let. Bil je značajan blag in izredno marljiv mož. Leta 1934. je poklonil Marijini cerkvi v Celju tri zvonove. Sebastjanu Selišku bodi ohranjen časten spomin, svojcem naše iskreno sožalje!

* **Prisilna oddaja pšenice.** Izdano je bilo tole pojasnilo. Odstavek drugi, člena prvega v uredbi o preskrbi prebivalstva in vojske s kruhom se mora razumeti tako, da se računa količina 300 kg pšenice ali 240 kg moke, kolikor se pušča za vsakega člana gospodinjstva, od žetve do žetve. Ker pa bo minilo do nove žetve še pet mesecev, bodo pridelovalci lahko hranili za domače potrebe samo še pet dvanajstin določene količine pšenice, odnosno moke. Ves višek nad to količino, h kateri je treba prišteti tudi potrebno količino pšenice za setev, so pridelovalci dolžni prodati Prizadu.

* **Peklenški stroj v Angleškem klubu v Zagrebu.** Te dni se je razpočil v prostorih Angleškega kluba v Zagrebu peklenški stroj. Eksplozija je napravila precej škode in ranila eno osebo, to je soprogo inž. Schwarza, kateri bodo morali najbrž odrezati obe nogi. Oblastva so uvedla strogo preiskavo, da pridejo zločinci v roke pravici. Zagrebške »Novosti« so prinesle o tem daljši članek, kjer ta napad ostro obsojajo. Med drugim izvajajo: »Ali ljudje, ki so zakrivali ta napad, kaj mislijo? Če bi mislili, bi mislili na čas, ki v njem živimo, mislili bi na svoje bližnje, na žaloigre, ki jih lahko povzročijo, na svojo hrvatsko prestolnico, katero ponižujejo v džungli, polno nevarnosti, mislili bi na Hrvatsko, za katere svobodo se baje borijo s tem, da ubijajo kar vprek in brez pomena. ne meneč se za to, koga utegne zadeti kos peklenškega stroja. Ko tako delajo, ali mar mislijo, da delajo kakšno veliko politiko, po-

litiko velikih narodov, da delajo po namenih velikih držav, da so nekaki izpostavljeni njihovi misli o preureditvi sveta, Evrope in ustvarjanja narodnih držav? Če tako mislijo, slabo mislijo, ker bi za velike bila žalitev že gola trditve, da stoje za dejanji take vrste, da stoje za ubijanjem brez pomena, za mazanjem zidov, za dejanji, ki ogražajo življenje morda prav takih ljudi, ki so cenjeni in ki bi njihova smrt ali poškodba utegnila celo škodovati misli v katere imenu baje počenjajo te reči. Kakšno korist ima kaka politična misel od tega, če je ubit ali poškodovan nedolžen človek ali če je z napisi pomazana kaka hiša, ki jo mora potem lastnik popraviti. S takim delom ti ljudje ne služijo svobodi, ne Hrvatski, ne kakršni koli politiki. Zahrbno postavljanje peklenških strojev in mazanje tujih hiš nista nikakor taki dejanji, ki bi zaslužili kako občudovanje. Hrvatski narod še ni tako daleč, da bi občudoval neznane in mračne prikazni teme.«

* **Razpočenje pomorskih min na čerih pri Budvi.** Zaradi velikega viharja, ki je razsajal te dni po južnem Primorju, se je priko-talilo do naših obal več pomorskih min, izmed katerih se jih je pet razpočilo v bližini Budve. Ena mina se je razpočila pri rtu Skočidjevojke, druga tik pod starim mestom Sv. Stefanom, tretja na peščeni plaži Bečićik, četrta nekje okrog plaže Mogrena, peta pred plažo Jazom v grbaljski občini. Šesta mina, ki se je bližala veliki budvanski plaži, je bila potopljena s streli iz pušk. Mine, ki so zadele na kopno blizu Budve, so se raztreščile k sreči na kraji, ko ni bilo nobenega človeka tam. Škode pa so le napravile precej. Razpočenje mine na plaži Jazu je pa imelo hujše posledice. Raztreščila se je okrog enajstih dopoldne, ko je bilo na trgu in ob pomolu mnogo ljudi, zlasti otrok. Mine, ki so jo valovi premetavali sem in tja, ljudje niso takoj opazili. Šele ko je bila kakih 50 m oddaljena od obale, jo je zagledal neki okoličan in vzkliknil: »Ljudje božji, glejte mino, razpočila se bo! Bežimo! A bilo je že prepozno. Ko so se drugi ozirali za mino, se je mina sredi razburkanega morja razpočila. Šest oseb je bilo ranjeno na pomolu. Kosi železa so zadeli odrasle in otroke. Kmalu je prihitel mestni zdravnik iz Budve in nudil ranjencem prvo pomoč. Štiri ranjence so spravili domov, dva pa so prepeljali v bolnišnico, kjer so ju takoj operirali. Oba sta umrla. Zanimivo je, da ni bilo mogoče najti ne enega večjega kosa železa, da bi mogli določiti po njem, od kod so bile te mine.

* **Namestnik vodje Nemcev v Jugoslaviji.** Iz Novega Sada poročajo, da je dr. Sepp Jan-ko, predsednik nemške narodne manjšine v Jugoslaviji imenoval za svojega namestnika Fritz Metzgerja in naglasil, da stopa to imenovanje takoj v veljavo. Poročilo nadalje naglašja, da zastopa Fritz Metzger dr. Seppa za čas njegove odsotnosti ter ima vsa pooblastila, ki pritičejo vodji nemške manjšine v naši državi.

* **Redka poštenost.** Izletniki, ki so nedavno nedeljo s »Putnikom« napravili izlet na Kurešček na smuk, bodo razveseljeni zaradi redkega primera poštenosti. Neka udeleženk-a je, ne da bi bila opazila, izgubila zlato zapestno uro. Hudo ji je bilo zanj, ker ji je bila drag spomin. Pa ker dobro pozna čas, v katerem živimo, je bila prepričana, da je ura izgubljena za zmerom. Pa se je zmotila, zakaj sreča je hotela, da je uro našla gospa starega poštenega kova Marija Podlogarjeva, gostilničarka v Zelimljah, ki je izvedela od izletnikov za njen naslov. Poslala je uro takoj gospodični v Ljubljano, ki se je dragega spomina od srca razveselila. Po tej poti se poštene gospe najlepše zahvaljuje.

* **Tuji bombniki nad Sušakom.** Te dni so nad Sušakom opazili dva tuja bombnika. Letela sta nad Reko, Učko, Reškim zalivom in sta nekajkrat zašla tudi nad naše ozemlje. Bombnika sta letela precej nizko. Poveljnik v Sušaku je dal znak za preplah. Tvorniške in ladijske sirene so začele tuliti. Ker sta bila bombnika še vedno nad našim ozemljem, je začela naša protiletalska obramba streljati. Bombnika sta se takoj nato umaknila.

* **Spet tuja letala nad Bitoljem.** V nedeljo popoldne je priletelo pet letal neznane narodnosti nad Bitolj v višini 3000 metrov. Naši protiletalski topovi so takoj začeli streljati in so se v zrak dvignila tudi naša lovka letala. Neznana letala so nato odletela nazaj v Grčijo, odkoder so prišla.

* **V Somboru se podirajo hiše.** Nedavni nenadni nastop južnega vremena je imel za posledico podiranje hiš, v Somboru, Senti, Tavankutu in nekaterih drugih krajih v Bački. Južno vreme je namreč zakrivilo, da je začela talna voda izpodjedati temelje slabo zidanih zgradb. Oblastva so brž priskočila na pomoč. Tako je v Senti dobila vsaka družina okrog 6000 kosov opeke, da bi ojačila zidove. V Somboru je svojčas dobilo 27 družin brezplačno stavbišče, kjer so si postavili hišice. Že lanska povodenj je napravila mnogo škode na tem prostoru in so se nekatere družine morale preseliti na drug konec me-

Moritz Lilie:

Blodnje življenja

Povest iz preteklih časov

V tistem času se je mnogo govorilo o skrivnostne mpočetju preroka iz zvezd, ki je bil pod zaščito stare, praznoverne, a zelo vplivne ruske kneginje. Tako se je zgodilo, da so bili najodličnejši ljudje naklonjeni astrologu (preroku iz zvezd) Raboullainu. Tudi v gledališču se je mnogo govorilo o njem. Nekateri moje tovarišice so ga obiskale in ga niso mogle prehaliti. Nekoliko radovedna in praznoverna kakor vsa mlada dekleta sem sklenila tudi jaz obiskati čudežnika, da bi, če mogoče, da kaj izvedela o svoji bodočnosti.

Raboullaine me je sprejel izredno ljubeznivo. Spretno je znal izvleči iz mene moje skrivnosti in s tolažljivim besedami zbuditi v meni zaupanje, da sem mu izdala tudi svoje razmerje do Rozanova in njegovo nezvestobo. Prerok iz zvezd je napeto prisluhnul.

»Rozanov?« je vprašal. »Ali je to mladi gardni oficir, čigar oče je carov generalni adjutant in guverner v Petrogradu?«

»Da, ta!« sem vzkliknila presenečena. »Ali ga poznate?«

»Ne samo mladega moža, temveč tudi njegovo grofico Bertičevu,« je rekel prerok.

»Pred kratkim sem bil povabljen na večerno prireditev pri kneginji Polticinovi, moji visoki pokroviteljici, kjer je bil prisoten tudi mladi par, kateremu sem pred zbranimi gosti prerokoval bodočnost.«

»Bertičeva?« sem ponovila. »To je vendar tista rodbina, pri kateri je neka mlada dama iz mojega rojstnega mesta nastavljena kot vzgojiteljica! Ko sem prišla semkaj, sem ji prinesla pisma njenih sorodnikov.«

»Potem imate vendar ednostop v hišo, četudi ne v grofovsko rodbino,« je pripomnil Raboullain. »Obisk vaše rojakinje vam bo lahko nudil priložnost spoznati srečno tekmovalko.«

Rekel je to počasi in z naglasom, tako da sem začutila v njegovih besedah globlji pomen. Njegove oči so se vprle vame z nepopisnim sočutjem in občutek globoke sramežljivosti me je prešinil pri tem pogledu — občutek sramote spričo dejstva, da sem se morala umakniti neki drugi le zavoljo tega, ker je bilo moje pošteno ime preneznatno, da bi mogla stopiti v tako odlično družino.

Raboullain je uganil moje misli in zadovoljen nasmeh se je porodil okoli njegovih ust. Iskra, ki jo je vrgel v moje prsi, je užgala požar maščevalnosti, katerega plameni so me grozili uničiti.

»A če bom videla osovraženo žensko, ki mi je ukradla življenjsko srečo, kaj naj storim?« sem vprašala vročično razburjena.

Mož je skomignil z ramami in pogledal proč. »Ni prijetnejšega občutka od občutka, da je maščevanje izvršeno. Za to pa je treba poguma in vztrajnosti. Kdor nima teh lastnosti, se ne sme pritoževati nad usodo, če

ga ta bije. Samo strahopetec krči pesti za hrptom, pogumnik si sam poišče pravico.«

Cisto razločni skomig očitka, ki je odseval iz Raboullainovih besed, me je dovedel skoro do obupa. Čutila sem moč v sebi, da bi žrtvovala tudi svoje življenje za ugonobitev tekmovalke, a francoski prerok, h kateremu sem prišla po svet, mi je z ledenim mirom očital slabost in strahopetnost. Bila je preračunana igra preroka iz zvezd z menoj, in ta igra me je, kar sem potem prepozno spoznala, oropala miru in samostojnosti. Namerno je okrenil vse svoje sovraštvo proti dekletu, ki je bila zdaj Vladimirova nevesta, medtem ko mi je Vladimira opisoval kot nesrečno, obžalovanja vredno žrtev razmer. V svojem takratnem razpoloženju nisem bila sposobna presoditi, kaj je resnica. Bila sem čisto v oblasti zagonetnega moža, ki me je zlorabil za svoje posebne namene. Mož je namreč tudi sam, kakor sem pozneje izvedela, smrtno sovražil mlado grofico Bertičevu samo zato, ker se je v neki družbi smejala Raboullainovi modrosti, s čimer je pred vso družbo osmešila prerokovo učenost. Neustrašena mladenka je celo knežji Polticinovi, ki je bila visoka pokroviteljica Raboullaina, označila tega za sleparja. Čeprav je knežna strogo zavrnila mlado grofico, so besede vendar rodile sad. V knežni se je zbudilo nezaupanje in prerok Raboullain je začutil, da je njegova vloga doigrana. Razumljivo je bilo torej, da je sovražil mladenko in iskal priložnost, kako bi se maščeval nad njo. Za maščevanje pa mu je manjkala pogum.

Planila sem po koncu in krčevito prišla Raboullaina za roko. »Kaj naj storim, Raboullain?« sem vzkliknila z glasom, drgeta-

sta. Oni, ki so poškodovane hišice samo obnovili, so pa letos prizadeti. Zdaj so se morali vsi izseliti iz napol podrtnih hiš. Brezplačno stavbišče je namreč občina dala tam, kjer je bilo 30 let močvirje. Zato ni čuda, da so se hišice podirale.

* Smrtna nesreča. Ko je vozil iz gozda hlo-de Janez Smalc iz Brež, mu je med potjo na poledeneli cesti v Kotu odpovedala zavora. Voz je naglo zdrknil naprej in stisnil Janeza k zidu hiše, tako da je že po nekaj urah izdihnil. Zdravnik mu ni mogel več pomagati. Pokojnik je bil dober gospodar. Zapusča ženo in dva nedolčna otroka. Pred leti je bil v Kanadi in si je s prihranki lepo popravil hišo in gospodarska poslopja. Naj v miru počiva! Hudo prizadetim svojcem so žalje!

* Za opeklinami je umrla. Pred dnevi so prepeljali v ljubljansko bolnišnico dve leti staro uradnikovo hčerko Metko Prišlanovo iz Kranja, ki se je bila opekla z vreli mlekom. Zdravniki so se trudili, da bi rešili življenje, pa je bilo njihovo prizadevanje zaman. Metka je kmalu umrla.

* Zasuti in zmazani vojaki na Bogatini. Po vesti Nemškega poročevalskega urada se je na Bogatini pri Gorici dogodila huda nesreča. Srečni plaz je zasul celo patrolo italijanskih granicarjev, sestojajo iz enega oficirja in osmih vojakov. Druga nesreča je zadela oddelek 11 vojakov, ki so jih 5. februarja našli zmazane v snegu. Našla jih je patrola, ki je bila poslana za njimi, ker se vojaki niso vrnili v določenem času.

* Smrt v snegu. Nedavno je bil v Ptuj živinski sejem, na katerem je neki mesar iz Slovenske Bistrice kupil net glav živine. Te je oddal gonilcu, da jih odžene na dom v Sl. Bistrico. Močno je snežilo, ko so gonilci odšli iz Ptuja, in so mu nekateri od svetovnih, da bi krenil na dolgo pot. Toda mož jih ni hotel poslušati. Tri dni nato pa je na svojem službenem obhodu našel v bližini Škelj banovinski cestar zmazano truplo gonilca. Pri mlincu so našli živinske potne liste za net govori.

* Krvava žaloigra na Kočevskem. Nedavno noč se je odigrala v Rajhehu na Kočevskem pretrfsljiva žaloigra. Posestnik Ernest Rinkel je v duševni zmedenosti zaklinal svoja dva otroka, izmed katerih je prvič dve leti, drugi pa komaj sedem mesecev. Potem pa se je z nožem lotil še žene in ji zadal hudo rano na vratu. Nameraval je umoriti še sebe, pa so mu v zadnjem trenutku to preprečili. Ranjeno ženo in moža, ki si je pre-

zal sapnik, so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

* Sprejem mladeničev v inženjersko podoficirsko šolo. v starosti od 18 do 21 let in vojaško podkovsko v starosti od 17 do 21 let. Rok za prijavo je do 15. marca letos. Vsa zadevna pojasnila, dobite ustno ali pisмено v koncesionirani pisarni Franca Pera, kape-tana v p. Ljubljana, Maistrova 14. Za pis-meni odgovor priložite kolek ali znamko za 10 din.

Zanimivosti

* Ruske čestitke Rooseveltu. Tass poroča iz Moskve. Predsednik vrhovnega sovjeta Sovjetske zveze Kalinin je poslal amerškemu predsedniku Rooseveltu tole brzojavko: »Ko tretje stopate na čelo Zedinjenih držav, vam sporočam najiskrenejše čestitke in moje najlepše želje vam osebno in pa za napredek ljudstva v Zedinjenih državah.« Predsednik Roosevelt je odgovoril s tole brzojavko: »Zelo cenim vaše čestitke, ki mi je bila poslana ob moji izvolitvi za predsednika Zedinjenih držav. Srečen sem, da vam lahko izrazim svoje najlepše želje.«

* Motena oddaja vatikanskega radia. Napovedovalec vatikanskega radia se je že dni poslušalcem po vsem svetu večkrat opravičil za radi počasnega oddajanja poročil po radijski postaji sv. Stolice. Dejal je, da je do tega prišlo, ker neznan nesprotnik že nekaj tednov neprenehoma moti oddaje vatikanskega radia. Čeprav vodstvo postaje skrbno pazi, da oddaja samo taka poročila, ki so v skladu z božjimi in neravnimi zakoni in neovrgljivo potrjena. Ta poročila moti nekdo, ki sovraži resnico in hoče preprečiti, da bi bila lažniva propaganda razkinkal in prešel napovedovalec.

* Hripa razsaja v Budimpešti. Po časopisnih vesteh je v Budimpešti 300.000 bolnikov, ki imajo hripo.

* Zedinjene države števijo nad 150 milijonov prebivalcev. Zedinjene države v Severni Ameriki imajo po zadnjem ljudskem štetju nad 150 milijonov prebivalcev.

* Nova kanadska divizija v Angliji. Te dni je prisnela v Anglijo nova divizija kanadskih vojakov in večji oddelek izurjenih kanadskih in avstralskih letalcev.

jočim od razburjenja. »Fovejte, pripravljena sem na vse!«

Možak me je tako čudno pogledal, da mi je postalo kar tesno pri srcu. »Na vse ste pripravljeni?« je vprašal tiho.

Besede sem bila izrekla in nisem hotela s preklicem teh besed znova slišati očetek strahopetnosti. »Seveda«, sem potrdila vprašanje »četud« stane življenje!

Raboullain mi je stisnil roko. »Pogumna deklica ste,« je rekel »sijajno zadoščenje si boste priborili, za storjeno vam sramoto. Samo malo trdne volje in maščevanje bo izvršeno!«

Možak je vstal in stopil k neki staromodni pisalni mizi s številnimi skrinjicami in predali. Z majhnim ključem je odprl neki predal, ki ga na zunaj ni bilo videti, in vzel neko reč iz njega. Nato je predal spet skrbno zaklenil in vtaknil ključek v žep.

»Ta zrnca zadoščajo za oprostitev duše od telesa,« mi je zašepetal. »Vzemite in porabite po svoji prosti volji. Pa lahko noč! Naj vam sveti zvezda sreče pri vašem velikem podvzetju!«

S tresočo roko sem zgrabila popuđeno mi reč. Bila je drobna stekleničica, v kateri je bilo komaj za nožev vršiček belega prahu. »Torej strup!« mi je zvenelo v ušesih, srce mi je divje tolklo in nekoliko svobodnejše sem zadihala šele, ko mi je večerni hlad shladil žareče čelo.

Od tistega trenutka so bile vse moje misli usmerjene v izvršitev maščevanja. Moje tovarišice pri gledališču so stikale glave, če so me zagledale in zasmehljivi opazki ni manjkalo. Trpljenju zaradi izdane ljubezni se je pridružil še posmeh, posmeh zavoljo tega, ker

sem se upala misliti, da me bo vzel za ženo odlične plemič. Vsek dan mi je prinesel nova ponižanja. Moj položaj je postal neznošen. Malo sem se menila za to, da sem povzročiteljica svojega trpljenja komu poznala in da ta o mojem prejšnjem razmerju z Vladimirom ni imela niti pojma. Videla sem v dekletu samo isto bitje, ki je bilo krivo vse moje nesreče, medtem ko se na njenega ženina nisem niti malo jezila. Saj sem bila trdno prepričana, da je prav tako trpel kakor jaz, da se je moral ukloniti volji svojcev in carovi želji.

Nekega večera sem se napotila proti palači grofa Bertičeva, da bi obiskala svojo rojakinjo. Sprejela me je ljubeznivo, izmenjali sva si znane novice iz domovine in jaz sem ji povedala, da bom zapustila nemško gledališče v Petrogradu in šla drugam, morda v London. Guvernanta mi je pripovedovala svoje majhne dogodke, a sem jo zelo raztreseno in nepozorno poslušala. Strašno razburjenje se mi je lotevalo, srce mi je slšno tolklo in v žepu svoje obleke sem krčevito stiskala stekleničico. Ženska, ki sem jo v svoji neumni zaslepljenosti smatrala za edini vzrok svojega gorja, je bila z menoj pod isto streho. Morda me je ločila od nje le stena. Toda kako naj pride mdo nje, kako se naj bližam žrtvi, ki jo je zasledovala moja plamteča ljubosumnost, kako naj izvršim svojo namero?

Usodno naključje, ki je pomagalo izvršiti že neštete zločine, je prišlo tudi meni na pomoč. Vstopil je sluga in postavil na mizo blesteč samovar.

»Milostljiva gospodična prosí, da ji skuha-te kozarec čaja in ji potem kakšno uro delate družbo,« je rekel sluga in šel.

* V Rumuniji so aretirali nad 6000 upor-nikov. Na seji rumunske vlade je general Antonescu povedal, da je bilo dozdaj zaradi zadnje vstaje zaprt 6278 oseb in zaseženo ga mnogo orožja. General je še dostavil, da je oblastvom zapovedal, naj vse upornike so-dijo strogo, toda pravično. Vsi tisti, ki bodo oproščeni, bodo prišli pod posebno policijsko nadzorstvo.

* Italijanske izgube po italijanskih podatkih. Vse dozdajšnje izgube v vojni znašajo po uradnem poročilu iz Rima skupno 55.000 mrtvih, ranjenih in pogrešanih.

* Aretacije na Holandskem zaradi uboja nemškega vojaka. V Rotterdamu je bilo pri-jetih 85 Holancev, po večini mladih ljudi, zaradi uboja nekega nemškega vojaka. Tako poročajo radijske postaje ameriške družbe Columbia.

Ženski vestnik

Kako pravilno kuhaš in pečeš

Večkrat se zgodi, da celo izurjena kuharica napravi pri kuhanju napako, s katero pokvari jed. Če je gospodinja razmišljena ali pa se ji mudi, pristavi meso v mrzli vodi, zaradi česar je meso potem čisto brez okusa. Prav tako je napačno pristaviti jedi, ki imajo v sebi škrob, kar v vreli vodi, ker se na ta način vse skupaj sprime in jed potem skoro ni užitna.

Zlasti mlade gospodnje rade pozabijo pred kuhinjo namočiti posušena živila, to je fižol, grah, lečo, ješprenj, šadje in podobno. Ta po-sušena živila se morajo pred kuhanjem namo-čiti, da se v rotem pri kuhanju meso v njih razvije vodna para, ki jih zmehča, da so re-samo okusnejša, temveč tudi lažje prebavljiva.

Vsaka gospodinja mora tudi paziti na to, da je mast za pečenje mesa ali jedi iz moke zelo razbeljena. Če položimo meso v premalo razbeljeno mast, se mast vpije v meso, na da bi se orumenila. Na ta način je meso bolj blede barve in neokusno. Kadar pečemo meso, ga ne smeš nikdar preveč namočiti v raz-beljeno mast, ker se to preveč ohladi in se ne more napraviti pravilna skorja na mesu. Zelo orodje zvada je med pečenjem preba-dati meso s vilicami, kar na ta način sok iz-

»Grof in grofica sta se peljala na dvorni ples v zimski palači, kontesa Natalija pa je nekoliko bolna in mora ostati v sobi,« mi je pojasnila rojakinja in začela kuhati čaj.

»Mlada grofica Natalija je nevesta, kaj ne?« sem jo z mrzlično hlastnostjo vprašala.

Guvernanta me je začudeno pogledala, saj je moje obnašanje moralo zbuditi njeno po-zornost. »Zaročena je z mladim gardnim ofi-cirjem, ki je po rodu iz ene najodličnejših rodbin v Petrogradu,« je odvrnila.

»Rožanov, Vladimir Rožanov?« sem kničaje vprašala in zgrabila dekle za roko, da je od bolečine zavrnilo.

»Za božje ime, ali ste bolni?« me je vprašala rojakinja in se je skušala oprostiti moje roke. »Da, tako se piše. V nekaj mesecih bo poroka. Vi se menda zelo zanimате za to zvezo?«

»Oprostite! Ah, kako sem neumna! Glava me boli!« sem rekla. V resnici je v mojih možganih žumelo, kakor bi se v njih vrtela krila mlina na veter. V meni je vse vrelo in bala sem se že, da se mi ne bo zdaj, zdaj zmešalo v glavi.

»Res ste bolni, draga prijateljica,« mi je sočutno rekla mladenka. »Poklicala bom vo-znika, saj v takem stanju ne morete peš do-mov. Rada bi vas sicer spremljala, a ne mo-rem, ker sem v službi. Moram ustreči mladi kontesi.«

Ko je bila izrekla te besede, je našla čaja v kristalni kozarec in se obrnila k omari, da bi vzela iz nje žlico in tableto.

»Zdaj ali nikdar! Malo volje in maščevana boš!« mi je zašepetal zli duh. Soba se je zavrtela okoli mene. Krepko sem se morala

teče iz mesa in je meso potem praznega okusa.

V razbeljeno mast ne vtikaj po nepotrebnem žlice, ker se razkropi mast naokoli in se je tako mnogo potratiti. Pa tudi opečeš se lahko, če ti brizgne mast v roko. Če pa že moraš z žlico v mast, glej, da bo žlica čisto suha.

Če imaš srebrne žlice, jih nikar ne rabi za pripravljanje jajčnih jedi. Jajca imajo v sebi žvepleni vodik, od katerega srebrne žlice po-črni.

Kadar delaš omake, ne smeš dati v začetku v posodo dosti tekočine. Treba je le počasi dolivati vodo, da je omaka okusna.

Jajc ne kuhaj v trdo v vodi, v kateri se kuha krompir, če nočeš, da bodo jajca imela okus po krompirju. Jajčna lupina je namreč prepustna in pride voda skozi lupino.

Mleka nikdar ne kuhaj na prehudem ognju, na katerem se rado prismoji in se tako pokvari okus. Posoda, v kateri se je mleko prismojilo, se tudi ne da lahko očistiti. Razen tega se v taki posodi rad odkruši lošč.

Naj povemo še to, da za kuhanje cmokov ne rabi majhnih posod. Cmoki morajo prosto blavati v vodi, kadar se kuhajo, če hočeš, da bodo okusni.

Za kuhinjo

Ceneni pustni krap. Namочи tri dekagrame kvasa v šestnajstinki litra mleka, kateremu dodaj košček sladkorja. V skledo deni pol kilograma moke, naredi v sredo jamo, vlij vanjo kvas, mu primešaj malo moke in ga pusti da vzhaja. Posebej pa mešaj četrt litra amlačnega mleka, pet dekagramov sladkorja, dva rumenjaka in dve žlici smetane. Vlij to v moko h kvasu, dodaj pol žlice soli, potem pa testo prav dobro zgneti. Nato ga pokrij s prtičem, da vzhaja, naredi krape, pusti jih, da vzhajajo in jih ocvrči.

Ocvrte miške. Deni v lonček štiri žlice mleka, košček sladkorja in zdrobi vanj tri do štiri dekagrama kvasa. V skledo deni en liter fine pšenične moke, naredi v sredi luknjo, vlij v to zmešani kvas, kateremu primešaj malo moke, potem pa pusti, da vzhaja. V lončku zmešaj četrt litra mleka, en rumenjak, žlico sladkorja in žlico sirovega masla. Vlij to v moko h kvasu, vse skupaj rahlo zmešaj, prideni dobro polovico žlice soli in prav dobro zgneti. Postavi pokrito na toplem prostoru, da vzhaja. Medtem deni v kozico masti za dobra dva prsta visoko. Ko je mast dobro vroča in je testo vzhajalo, zajemaj testo s podolgovato ploščato žlico (ne

preveč) in devaj v mast. Nato pokrij in čez malo časa obrni. Ocvrte miške deni v cedilnik.

Zabeljen domači zajec. Deni v kozico žlico sirovega masla, nekaj na koščke narezane čebule, peteršilja in timeza in lavorjev list. K temu dodaj na koščke zrezanega zajca, potresi s soljo in poprom, prilij malo kisa, juhe ali vode in pokrito pari pol do eno uro. Nato stresi v skledo, potresi z drobtinami, drobno zrezanim zelenim peteršiljem in česnom ter zabeli z razpuščenim sirovim maslom.

Kruh iz prosene in turšične moke. Marsikdo ima precej prosa in turšice, a žita skoraj nič. Takšna družina si lahko pomaga tako, da si da tudi proso zmleti. Seveda je prosena moka manj uporabna, a za silo tudi gre. Rabi pa proseno moko le v mešanici s turšično in le za kruh. Kruh iz same prosene moke še slabo drži in kmalu izgubi na okusu.

Kako skuhaš polento iz turšičnega zdroba. Turšice je še dovolj, zato se bodo zdaj mlevski izdelki iz turšice bolj kupovali kakor v rednih časih. Polenta se bo zavoljo tega večkrat kuhala, kakor se je doslej. Dobro polento skuhaš takole: Turšični zdrob pali v pločevinasti posodi na milem ognju brez vode dobro četrt ure. Vendar moraš biti pri tem delu zelo pozorna. Zdrob je treba vs čas urno mešati, da izgubi vonj po sirovem, nikakor pa se ne sme prismojiti. Sele, ko je zdrob sprazen in prijetno diši, ga zalijemo s slanim kropom, ki ga mora biti približno šestkrat toliko kakor zdroba. Na eno me o zdroba torej dve meri vode. Polento je treba med kuhanjem skoro ves čas mešati. Kuhana je v polovici ure. Ako bi se med tem časom preveč zgostila, ji dolij nekočko slane kroga, zmešaj in kuhaj še nekaj časa.

Turšični žganci so okusnejši, če moko prej malo opraviš. Spraviš jo malo v pločevinasti posodi na rahlem ognju. Med praženjem moraš moko ves čas naglo mešati. Pa gledati moraš na to, da jo ne prismojiš. Pri kuhanju turšičnih žgancev naj bo slanega kroga za približno polovico več kakor moke. Žganci se kuhajo okoli pol ure. Moko jememo v krop vso hkratu, tako da se navi velik cmok, ki ga posredi s kuhaličnim ročajem prevotimo do dna, da se krop počasi zlije čez ves cmok. Paziti je treba, da ne jemljemo preveč vode. Ker z odlito vodo gre tudi nekaj moke v izteko.

Iz turšične moke ali zdroba napraviš dobro juho. Zakuhaj turšično moko na slni

vodi. Med kuhanjem ves čas mešaj s kuhaličnico, da se ne napravijo kepice. Vreti mora približno pol ure. Moke more biti toliko, da je kuhana juha podobna bolj redki kaši. V juhi razmešaj žlico masla. Nato naj ne vre več. Zelo izboljša juho, ako na drobno narežeš vanjo kuhano kranjsko klobaso ali razmešaš v njej precej nastrganega sira. Tudi v juhi od prekajene svinjine lahko na ta način kuhaš turšično moko. Ta juha je še posebno okusna. Namesto turšične moke lahko rabiš turšični zdrob, ki ga prej malo prepražiš v železni posodi, nato pa zaliješ z vrolo slano vodo ali juho od prekajene svinjine in skuhaš.

Praktični nasveti

Kako spoznate starost jaje. V večje stekleno posodo, ki ima obliko velike čaše, vlijete pol litra vode. Vanjo denete šest dekagramov soli, ki se mora stopiti. Sveže, še ne tri dni staro jajce pade na dno posode, nad tri dni staro plava blizu vrha, starejše jajce pa plava kar na površju.

Popatnikova torba

Križev pot pregnanih otrok

Maribor, februarja

Med Mariborom in Dravogradom prihajajo zadnje čase kljub hudi zimi in visokemu snegu na našo mejo skupine židov. V teh skupinah so stari in mladi, zdravi in bolni, vsi pa izčrpani, ozebli, preplašeni in do kosti seštrdani. V eni sami nedavni noči so prišle k Sv. Duhu na Ostrem tri skupine, v prvi 17, v drugi 22, v tretji enajst oseb. Naši graničarji so jih vrnili nazaj, ker predpisi tako zahtevajo, čeprav so se jim ubogi ljudje smilili. Take skupine prihajajo zdaj vsak dan in se vračajo nazaj. Pred dnevi pa se je neki skupini 25 oseb posrečilo, da so prišle že do Hoč, pa je bila tam prijeta in spet vrnjena.

Toda skupine, ki je prišla k nam preko Radla nad Marenbergom pretekli teden, se ni upal hobe den naš graničar vrniti. Bilo je v njej 17 mladih deklic. Najmlajša je štela 10, najstarejša 16, večina ostalih pa 12 do 13 let. Vse so bile židovke, vse slabo oble-

prijeti za mizo, da nisem omahnila. Tedaj sem brala na kozarcu vbruseno ime: Natalija. Tisti trenutek mi je domišljija tudi pričarala pred oči ugonobiteljičino moje sreče naslonjeno na ramo Vladimira — mojega Vladimira, ki mi ga je bila ugrabila. Videla sem jo v mislih oblečeno v prekrasno nevestino obleko, in ko je šumela mimo mene, me je zaničljivo in ošabno pogledala. Tedaj me je minil zadnji ostanek razsodnosti. Moja duša je bila do vrha polna bolečin in ljubosumnosti, vzela sem iz žepa stekleničico in sekundo pozneje je bil čaj zastrupljen.

Srečo sem zrla v usodni kozarec. Moja razburkana domišljija je čarala vsakovrstne strašne prikazni vanj. Zdelo se mi je, da se je rezala iz kozarca vame mrtvaška lobanja. Nato so se začele viti iz zastrupljene tekočine kače in se ovijati okoli lobanje, ki se je zdajci spreminila v glavo Meduze in krzle oči iz te glave so zijale vame, da se je kri v mojih žilah pretvarjala v led. Nato sem videla obličje hudobnega duha, ki mi je škodoželjno mežikal naj mu sledim. Povedel me je v visoko, luno grobnico, odgnil črn zastor in s suho roko pokazal na krsto, okoli katere so gorele sveče. V krsti je ležala moja smrtna sovražnica tiha in blede, toda lepa kakor bela kamelija, ki jo je držala v roki. Mlad mož v uniformi carove garde je klečal poleg trupa. Pri mojem vstopu je nekoliko vzdignil glavo, a se je takoj z izrazom najglobljega studa obrnil proč, ko je bil zagledal mene.

Komaj sem premagala svojo razburjenost, zahvalila sem se svojim rojakinji in sedla v voz, ki ga je eden izmed slug priskrbel zame. Vozniku sem naročila, naj me popelje do Raboullahovega stanovanja. Šele tam sem se malo pomirila. Ne vem več, kako dolgo sem

bila pri preroku in o čem sva govorila. V moji glavi se je vse vrtele. Samo tega se še spominjam, da sem temu Francozu povedala vse in da sem začutila nekako blajšanje, ko sem bila zaupala sočutnemu človeku svojo krivdo. Raboullain mi je svetoval naj tim hitreje zapustim Petrograd. Razumela sem, da me lahko samo hiter beg reši strašnih posledic mojega zločina. Prerok iz zvezd mi je povedal, da se že dolgo časa peča z mislijo, da bi tudi sam obrnil Petrogradu hrbet. Predlagal mi je, da bi skupno odpotovala. Z veseljem sem sprejela njegov predlog. Opora izkušnega moža mi je bila v takem položaju prav potrebna. Seveda sem kmalu ugotovila, da njegovega sočutja zame ni bilo priposlovati njegovi plemenitosti, temveč da je imel prav mnogo vzrokov, da se je hkratu z menoj umaknil iz Petrograda. Zakrivil je bil vrsto sleparstev in se je bal, da ne bo zdaj, zdaj prišlo vse na dan.

Naj na tem mestu zapišem, kar sem mnogo pozneje izvedela. Ko se je pri Nataliji pokazal učinek strupa, je nastala v grofovski hiši nepopisna zmešnjava. Poklicani zdravniki so storili vse, da bi ji rešili življenje. Dali so ji močna protisredstva. Konfesa je bila zaradi čudnega okusa popila le malo čaja. Ta okolnost ji je rešila življenje. Ozdravela je čisto in za nekaj mesecev pozneje omožila z Rozanovom. Ta je, ko je bil slisal o mojem obisku pri guvernantu, takoj zaslutil, kaj se je bilo zgodilo. Ker pa je hotel svoje prejšnje razmerje svoji nevesti zamolčati, je s svojim vplivom dosegel, da se je sodna preiskava ustavila. To se mu je posrečilo toliko laže, ker je poizkušeni zločin k sreči ostal brez zlih posledic. Uboga guvernantka pa je izgubila službo, vendar je imela srečo, da je

dobila drugo službo na nekem samotnem ple-miškem dvoru v notranjosti Rusije. Tam je uslužbena menda še zdaj.

Na parniku, ki naju je peljal v Stockholm, sem se držala izključno le Raboullaina, za druge ljudi pa se nisem brigala. Mož je bil nasproti meni tako obziren, pozoren, skoro spoštljiv, da si je pridobil moje polno zaupanje in sem smatral za srečo, ko mi je stavil ponudbo, da bi imela skupno stanovanje in vodila skupno gospodinjstvo. Prihramila sem si bila znaten znesek in moj spremljevalec mi je zatrdil, da ima tudi večje premoženje, ki je po večini naloženo v Nemčiji. Tako je torej kazalo, da sva bila obvarovana skrbi za obstanek. Prerok iz zvezd mi je rekel, da me bo pred ljudmi izdal za svojo hčerko. Jaz sem po daljšem premišljevanju privolila v ta predlog s pogojem, da prevzame pred svetom moj priimek.

Nekaj časa sva jo dobro vozila. Najino razmerje je bilo v resnici takšno, kakršno mora biti med očetom in hčerjo. Kmalu pa sem opazila, da je porabil ves svoj denar. Začela sem mu dajati svoj denar in zame so nastali znatni izdatki. Njegovo pripovedovanje o velikem premoženju, ki ga je baje imel, se je izkazalo za sleparstvo. Začel je igrati in na debelo zapravljati denar, in sicer izključno moj denar. Moji opomini in prošnje so ostali brez najmanjšega uspeha in ko sem mu nazaposled odrekla svojo podporo, mi je zagrozil s sodno prijavo. Dajati sem mu morala spet in spet denar, ki ga je izsiljeval od mene. Prepozno sem spoznala, da sem padla v oblast zlikovca, ki je moje zaupanje izrabljal na najslabotnejši način.

(Dalje)

čene v poletne obleke. Na nogah je imela večina platnene čevlje. Prišle so po ozki gazi med visokim snegom, ki jim je segal preko glav. Starejše so nosile mlajše tovarišice, ki niso mogle več hoditi.

Otroci so pripovedovali, da so hodili tri dni po snegu, ves čas peš. Privedli so jih v Maribor, kjer jim je židovska cerkvena občina najela stanovanje v hotelu Novem svetu. Več otrok je hudo bolnih. Vse so pa prehlajene in bodo še dolgo čutile posledice tega strašnega potovanja. Vse deklice so sirote brez staršev. Preden so jih odpravili na pot, so jim sporočili, da so njihovi starši mrtvi. V Mariboru zbujajo strašna usoda teh prehlajenih otrok splošno sočutje.

Reja malih živali je važna

Jesenice, februarja

Ze dolgo je društvo »Rejec malih živali« na Jesenicah pripravljalo razstavo malih živali. Odbor društva pod predsedstvom marljivega Albina Vistra je storil vse, da je bila razstava skrbno pripravljena in se je ob otvoritvi 8. t. m. v meščanski šoli pokazala v takem obsegu, da je v čast mestu in društvu.

Na razstavi je 47 kletk kuncev, osem kletk kokoši, devet kletk golobov in nekaj kletk zlatih fazanov, pavov, kanarčkov, papigic in drugih ptic. Med kuncji so prevladovali orjaki, katerih reja se menda najbolj izplača. Od kokoši so bile razstavljene predvsem stajerke, dalje plimetke, rodajlentke in leghornke. Živali so ocenjevali strokovnjaki in so bile številne živali označene z odlično oceno.

Reja malih živali, predvsem kuncev, je za industrijske kraje še prav posebno pomembna. Vsa razstava je pokazala, da je reja malih živali v tem mestu in njegovem okolišu izredno dobro razvita, kar je gotovo pohvalno.

Selniški Sokol je delaven

Selnica ob Dravi, februarja

V nedeljo 2. t. m. je bil ročni občni zbor Sokola v Selnici ob Dravi ob številni udeležbi članstva, posebno mladine. Iz uvodnega govora starost br. Grahorja in poročil ostalih odbornikov je razvidno, da je bilo delo društva lani zelo živahno.

V letu 1940. je šlo društvo 26 članov in članic, 16 naraščajnikov in naraščajnic in 12 dečkov in deklic.

Br. blagajnik je poročal, da je imelo društvo 18.974 din dohodkov in 14.323 din izdatkov. Zaključno stanje blagajne je torej 4.651 din, kar je zelo razveseljivo. Med dohodki je pomembna vsota 12.540 din, ki izvira od raznih prireditve, med izdatki pa zavzemajo največji znesek nakup inventarja in priprave za prireditve.

Društvo je imelo dva telovadna nastopa, in sicer pri Sv. Duhu ob priliki desetega binkoštnega izleta na mejo in 13. oktobra v Selnici, ki je bil združen s razvitjem naraščajnega prapora, dve akademiji, štiri gledališke predstave, pet izletov, tri proslave, noč budnosti in dan pripravljenosti.

Iz poročil br. načelnika in br. prosvetarja je razvidno, da je društvo v enaki meri skrbelo za telesni kakor za duševni razvoj svojega članstva. Da bi bil v bodoče razmah društva še močnejši in uspešnejši, si je društvo zadalo nalogo, postavi si svoj dom, za katerega ima že pripravljen stavbeni prostor na krasnem letnem telovadišču. Pripravljeno je tudi že gradbeno tvorivo.

Pri volitvah je bil izvoljen z majhnimi spremembami stari odbor s starost br. Grahorjem.

Delo te sokolske edinice je posebno važno, ker je obmejno Kobansko narodno kakor gospodarsko najbolj zapostavljeni del slovenskega narodnega telesa.

Kočevsko pismo

Kočevska Reka, februarja.

Pred dnevi smo imeli v Kočevski Reki občni zbor podružnice Družbe sv. Cirila in Metoda, ki se je razvil v manifestacijo slovenske narodne zavednosti. Zbora so se ude-

ležili vsi člani in članice, ki so prihiteli izpod Krokarja, Goteniškega Sneznika in celo od Kolpe. Zbralo se nas je nad 175 mož, žen, fantov in deklet. Vse, kar čuti slovensko pri nas, se je zbora udeležilo. Solski upravitelj g. Tratar je kot predsednik orisal delo podružnice v preteklem letu in tudi prečkal prav neljubeznivo pismo, ki ga je prejel pred dobrim letom od nepodpisanega pisca. V pismu mu je neznanec obetal razne dobrote. Pa se napovedi niso uresničile. G. Vrabčič je kot zastopnik Slovenske straže pozival k skupnemu delu. Zastopnik kočevske podružnice g. Figar pa je v jednatih besedah podal smernice za novo delo. V očeh vseh navzočih se je videlo, da so bili veseli, ker se je Družbi sv. Cirila in Metoda posrečilo zbrati toliko Slovencev pod svoje okrilje. V slogi je moč, je naše geslo.

Pretekli mesec smo imeli pri nas prvo slovensko mašo. Malo čudno se to čuje. Smo zadovoljni, da je vsaj tako, kajti bila so leta, ko se ni slišala v cerkvi naša beseda. V cerkvi ni še vse tako, kakor bi moralo biti, pa upamo, da se bo vse počasi uredilo.

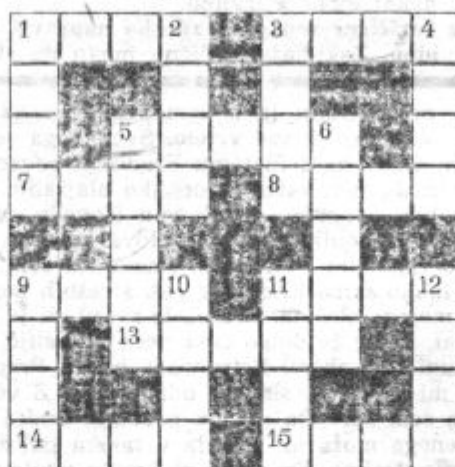
Siromaščino, ki nas tare, nam je olajšala Družba sv. Cirila in Metoda. Za božič so bili obdarovani vsi naši otroci. Prejeli smo za preko 15.000 dinarjev daril v blagu in čevljih.

Da nam ni dolgčas, poskrbe naši sosedje, ki zmerom kaj uganajo. Zdaj hite s popisovanjem posestev, ki jih cenijo v visoke stotoce. Kaj bi bilo, če bi se davčna oblastva malo zamislila za dohodke s teh posestev. ki morajo biti pač veliki, če so toliko vredna.

Nedavno so se Slovenci iz Morave in Štalcarjev domov grede malo ustavili v Novih Lazih in zapeli nekaj lepih domačih pesmi. To pa ni ugajalo tistim, ki se z veliko vnemo večer za večerom zbirajo in prepevajo neke čudne pesmi. Počakali so naše ljudi, ki so po bližini hiteli domov in jih iz zasede napadli. Lotili so se s kamenjem in koli tudi žensk in otrok, nato pa pobegnili. To so junaki, kaj ne? Žensk in otrok se lotijo, pred mošči pa zbeže. To omenjamo le zato, ker se mnogo-krat čuje očitek, da smo Slovenci tisti, ki motimo mirno sožitje.

Ugankarski kot

Križanka

Pomen besed

Vodoravno: 1. celina sredi morja, 3. del pohištva, 5. večja ptica, 7. sorodnica, 8. ožba iz svetega pisma (njegova palica je ozelela), 9. hrana Izraelcev v puščavi, 11. pot, 13. del imena abesinske prestolnice, 14. del pohištva, tudi gora na Gorenjskem, 15. del telesa.

Navpično: 1. samostanski predstojnik, 2. kokoš, 3. izdelek iz žita, 4. zadnja besedica v mnogih molitvah, 5. del hiše, tudi strma skala, 6. del cirkusa, 9. zvezda rdeče barve, tudi starodaven bog vojne, 10. oseba iz svetega pisma, žrtev prvega uboja, 11. skupina pevcev, 12. srd.

Križanka se rešuje tako, da se vstavljajo v predalčke na mreži črke posameznih besed. Besede segajo od predalčka s številko do prihodnjega črnega predalčka ali pa do roba križanke. To velja za vodoravne in za navpične vrste. Besede se križajo, tako da torej v en predalček ne smeta priti dve različni črki.

Obratnica

CUNJE — DOBA — ISTRA — RIBA — GRAPA — KLAS — HUBERT — UDAR — RIGA — VRATA — BELA — MARA.

Črke posameznih besed prestavi tako, da dobiš druge besede. Njih začetnice ti da o ime in priimek slovenskega pesnika in pisatelja, ki je med našim narodom zelo znan.

Dopolnilnica

AA LO V A S O
DJ O S A S A M A

V prvo vrsto vstavi prave črke, da dobiš v navpičnih vrstah besede, v prvi vodoravni pa naš znan pogovor.

Čaroben lik

1. A A A A A
2. A A A C I
3. I I I J J
4. L L N N P
5. P R V Z Z

Iz teh črk sestavi besede naslednjega pomena: 1. raztrganec, 2. gora pri Beogradu, kjer stoji naš spomenik Neznanemu junaku, 3. evropska prestolnica, zdaj zasedena, 4. krstno ime enega najbolj znanih voditeljev kmetijskih puntov, 5. ne naprej!

Besede se berejo enako v navpičnih in vodoravnih vrstah.

Rešitve je treba poslati tako, da bodo najpoznejše čez teden dni v naših rokah. V drugi številki bomo potem objavili rešitve. Med tiste, ki bodo prav rešili vsaj dve uganki, bomo po žrebu razdelili nekaj lepih knjižnih nagrad. Rešitve pošljite na dopisnici!

Točno — značaj je usoda

Čisto naš je pogovor, da je vsak svoje sreče kovač. Seveda pa tega pogovora ne smemo razumeti tako, da bi bil človek vedno sam odgovoren za svojo srečo. Često človek svojega značaja sam dobro ne pozna, in iz tega izvirajo napake, ki jih je zagrešil. Često pa značaj tudi pozna vsaj površno, pa nima moči, da bi ga popravil. Naloga moderne

znanstvene psihografologije je zato v glavnem pač ta, da človeku odkrije do vseh podrobnosti njegov značaj in temperament, ga opozori vnaprej na vse nevarnosti, ki mu utegnejo groziti v življenju in mu pokaže pot, po kateri mu je treba hoditi, da se izogne neprilikom in doseže vsaj tisto mero sreče, ki mu je dosegljiva. To pa je največja dragocnost, najpopolnejša pomoč in najlažja rešnica človeka in njegove življenjske usode. Spoznaj samega sebe in našel boš svojo pravo pot!

Do te sreče pa nas more pripeljati samo eksperimentalna psihografologija in nobena druga znanost, kajti le ta posega v najgloblje globine človeške duše. F. T. KARMAH je eden izmed prvih velikih pionirjev te znanosti, kateri je posvetil vse zanimanje svojega življenja. Ko se bo kdaj pisala zgodovina velikih utemeljiteljev moderne znanstvene psihografologije, v njej ne bo manjkalo ime Slovenca F. T. Karmaha.

Grafolog F. T. Karmah je do sedaj spisal dve poučni knjigi, ki bosta koristili vsakemu, kdor jih bo temeljito proučil. Knjigo »Naš život i okultne tajne« je edina strokovna knjiga iz področja grafologije v našem jeziku, dočim vam bo knjiga »Vaša lična draž« (osebni vpliv) v korist, da ojačate svojo voljo in da imate dovoljen vpliv na svojo okolico. Knjige lahko naročite pri F. T. Karmahu, Zalec.

RADIO

Ljubljana

od 16. do 23. februarja.

Nedelja, 16. februarja: 8.00 Jutnji pozdrav. 8.15: Paganini: Velika sonata za kitaro solo in violino (Stanko Prek, dr. Drago Zajc). 9.00: Napovedi, poročila. 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve. 9.45: Verski govor (ravnatelj Jože Jagodic). 10.00: Reproduciran orkestralni koncert. 10.30: Veseli godci in Trboveljski pevski jazz. 12.00: Heydn: Simfonija v d-molu (plošče). 12.30: Poročila, objave. 13.00: Napovedi. 13.02: Radijski orkester. 17.00: Beg z dežele, njega vzroki in posledice (dr. Franc Pergar). 17.30: Pozdrav rojakom! Domači glasbeni spored (radijski komorni zbor in radijski orkester; vo Šijanec). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Ura slovenske pesmi in besede (pel bo Slovenski vokalni kvintet, vmes recitacije). 20.30: Za zabavo in oddih (plošče). 21.00: Domači spored (radijski orkester). 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Prenos lahke glasbe iz kavarne »Nebotičnika«.

Ponedeljek, 17. februarja: 7.00: Jutnji pozdrav. 7.05: Napovedi, poročila. 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). 12.00: Pri valčkovih krajih (plošče). 12.30: Poročila, objave. 13.00: Napovedi. 13.02: Domači trio. 14.00: Poročila, objave. 17.30: Pesmi in plesi Jugoslavije (radijski orkester). 18.10: Duševno zdravstvo (dr. Anton Breclj). 18.30: Plošče. 18.40: Naši plazilci in njihovi orjaški predniki (prof. Ciril Šleibinger). 19.00: Napovedi, poročila. 19.25: Nacionalna ura. Govoril bo Zagreb. 19.40: Plošče. 19.50: Hudomušnosti (Fran Lipah). 20.00: Operetni napevi (plošče). 20.30: Ob 40-letnici smrti Giuseppeja Verdija. Koncert (sodelovali bodo Vida Kovič-Zamejševa, Ivan Franci in radijski orkester z dirigentom Šijanecem). 22.00: Napovedi, poročila.

Torek, 18. februarja: 7.00: Jutnji pozdrav. 7.05: Napovedi, poročila. 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). 12.00: Veseli utrinki (plošče). 12.30: Poročila, objave. 13.00: Napovedi. 13.02: Opoldanski koncert slovenske glasbe (radijski orkester). 14.00: Poročila, objave. 14.15: Soliska ura: Smuški poleti z velike skakalnice v Planici; razgovor z učencem (vodil bo Janko Sicherl). 17.30: Klavirski koncert (Marta Osterc-Valjalova). 18.15: Odmevi iz Bolgarije (plošče). 18.40: Kemija in fizika v zdravništvu (prof. Adlešič). 19.00: Napovedi, poročila. 19.25: Nacionalna ura. Govorila bo Ljubljana: Po poti k neločljivemu zedinjenju Srbov, Hrvatov in Slovencev (Ivan Hribar, bivši pokrajinski namestnik in in minister). 19.40: Plošče. 19.50: Gospodinjska posvetovalnica (Helena Kelhar). 20.00: 20.00: Večerni koncert radijskega orkestra). 21.30: Za ples (plošče). 22.00: Napovedi, poročila.

Sreda, 19. februarja: 7.00: Jutnji pozdrav. 7.05: Napovedi, poročila. 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). 12.00: Po daljnih krajih (plošče). 12.30: Poročila, objave. 13.00: Napovedi. 13.02: Pisani drobiž (plošče). 14.00: Poročila, objave. 17.30: Iz Dvořakovih skladb (plošče). 17.45: Mladinska ura: a) Sport v literaturi (prof. Franc Vodnik). b) Ob 100-letnici rojstva Antona Dvořaka (predavanje in plošče). c) Delaj z nami (Miroslav Zor). 18.30: Plošče. 18.40: Ali je delo v gospodinjstvu po ključ (Franja Petričeva). 19.00: Napovedi, poročila. 19.25: Nacionalna ura: Vojaško predavanje. 19.40: Plošče. 19.50: Uvod v prenos. 20.00: Prenos iz ljubljanske opere (v 1. odmoru glasbeno predavanje Vilka Ukmarja, v 2. odmoru napovedi, poročila).

Četrtek, 20. februarja: 7.00: Jutnji pozdrav. 7.05: Napovedi, poročila. 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). 12.00: Pisani napevi (plošče). 12.30: Poročila, objave. 13.00: Napovedi. 13.02: Šrnel »Štirje fantje«. 14.00: Napovedi, poročila. 17.30: Pester spored radijskega orkestra. 18.40: Slovensčina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič). 19.00: Napovedi, poročila. 19.25: Nacionalna ura. Govoril bo Beograd. 19.40: Plošče. 20.00: »Suhcem za

debeli četrtek«. Pisan večer s šalami, petjem in godbo. (Sodelovali bodo radijski orkester, sestre Stritarjeve in Cimermanov kvartet. 22.00: Napovedi, poročila.

Petek, 21. februarja: 7.00: Jutnji pozdrav. 7.05: Napovedi, poročila. 7.15: Pisan večer veselih zvokov (plošče). 11.00: Soliska ura: Pred poštnim okencem (Mirko Demšar). 12.00: Naše narodne (plošče). 12.30: Poročila, objave. 13.00: Napovedi. 13.02: V bratskem zagrljaju. Spored jugoslovenske glasbe (radijski orkester). 14.00: Poročila, objave. 14.10: Tujskoprometna poročila: Po stranskih potih na smučeh, 17.30: Z našega juga (plošče). 18.10: Ženska ura: Socialne dajatve in gospodinja (Vika Pencova). 18.30: Plošče. 18.40: 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Otok Kreta (dr. Roman Savnik). 19.50: Poročila o izseljencih. 20.00: Koncert (sodelovala bosta Ksenija Kušejeva in radijski orkester). 21.30: Mandoline in balalajke (plošče). 22.00: Napovedi, poročila.

Sobota, 22. februarja: 7.00 Jutnji pozdrav. 7.05: Napovedi, poročila. 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). 12.00: V pisanem venčku se plošče vrte. 12.30: Poročila, objave. 13.00: Napovedi. 13.02: V pisanem venčku se plošče vrte. 14.00: Poročila, objave. 17.00: Otroška ura: Striček Matiček kramlja in prepeva. 17.30: Otroško veselje (plošče). 17.50: Pregled sporeda. 18.00: Radijski orkester. 18.40: Pogovori s poslušalci. 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Preženimo skrbi (plošče). 20.00: Zunanje politični pregled (dr. Alojzij Kuhar). 20.30: Včasih je lušno bilo, zdaj pa ni več tako... Vesela zbirka vsakda-

Zjutraj...

zlasti pa
zvečer

Sargov

KALODONT

proti zobnemu
kamnu

njih prizorov. Izvajali bodo člani radijske igralske družine. Sodelovala bosta Jožek in Ježek. Vmes nekaj plošč. 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Radijski orkester.

Usmrtitev enega sovražnega vojaka stane 3,000.000 din

Ameriški senator Bone je izračunal, koliko stroškov ima sovražnik, da pokonči enega sovražnega vojaka. Seveda je pri tem upošteval količino uporabljenega tvoriva, kajti vsaka krogla še ne ubije. Tudi bombe in granate, ki so drage, ubijejo razmeroma malo ljudi. Senator je pri tem ugotovil, da se je cena smrti v teku stoletij spremenila. Bolj ko je človek postajal prosvetljen, dražja je bila smrt v vojni.

Ko je živel rimski vojskovodja Julij Cezar in so njegove čete premagale sovražnika po vsem tedanjem svetu, je moral porabiti tri četrtine dolarja za smrt sovražnega vojaka. Za časa Napoleona, ko se je morilno oro-

žje že izpopoinilo, se je cena dvignila na 3000 dolarjev. Pozneje je narasla na 5000 dolarjev. V 20. stoletju pa se je kar počel dvigniti. V vojni od leta 1914. do 1918. je poskočila že na 20.000 dolarjev.

Zdaj pa, ko imamo še vse drugačne morilne priprave, mora nasprotnik plačati kar 50 tisoč dolarjev ali približno tri milijone dinarjev v našem denarju (po tečaju na svobodnem trgu) če hoče spraviti s poti enega samega sovražnika. Od Cezarjevih časov pa do danes se je cena smrti povečala za skoraj 67krat. Nobena potreba se od tistih časov ni tako podražila.

Indijska žena živi kakor sužnja

Kakor povsod na Vzhodu je tudi v Indiji glavno delo žensk sedeti doma ter skrbeti za gospodinjstvo in družino. V mestih in siromašnih krajih so sicer zdaj indijske ženske zaposlene tudi izven doma kot delavke v tvornicah, toda v splošnem je to le redek pojav. Ženskam pripada vzgoja otrok.

Če občuješ v Indiji z ljudstvom, je običaj vprašati očeta, koliko ima otrok. Odgovori ti, recimo, da ima enega. Če pa prideš k njemu na dom, se prepričaš, da ima tri, in sicer sina in dve hčeri. Če ga potem vprašaš, ali ta dva otroka nista njegova, ti odgovori, da so vsi trije njegovi, da pa je samo deček otrok, a ostali dve le deklici. Vendar pa v Indiji deklet ne zadržujejo, kakor bi utegnil kdo misliti. Če imajo starši dovolj sredstev, hodi tudi hčerke v šolo in doma so zaposlene, dokler ne dorastejo, namreč do 11, odnosno 12 let, da znajo vsa domača dela in da se lahko omože.

Kaj je svoboda, tega seveda ženske v Indiji ne vedo. Ker svobode ne poznajo, je tudi ne pogrešajo. Od otroških let jih drže doma zelo strogo in jih stražijo kakor redovnice. Prijateljice lahko obiskujejo, same se pa ne smejo sestajati s fanti. Na njihovo možitev začno starši misliti, ko je dekletu 15 let, a se dekleta tudi že prej može. Takrat pa se zmešom najde mladenič, ki začne prihajati k staršem. Pri njih vživa ugled, s svojo izvoljenko pa more govoriti samo v pričo staršev ali

znancev. Izključeno je, da bi šel z njo na izprehod. To bi mu niti na misel ne prišlo.

Za dekletom hodi fant včasih precej dolgo, zlasti če je dekle še premlado ali če starši nimajo dovolj denarja, da bi mogli hčerko omožiti. Včasih se pa vzameta hitro. Dekle potem odide iz očetove hiše in živi v novem domu tako, kakor so živele njena mati, babica in prababica. Hiše skoro ne zapusti.

Življenje žensk v Indiji torej ni zavirljivo. Res je sicer, da ravnaajo moške z njimi lepo in da pretežno vzorno skrbijo za družine. Toda žena možu ni prijateljica, temveč samo žena in mati njegovih otrok. Mož ji ničesar ne zaupa in z njo govori samo o domačih zadevah. On je gospodar, njegova volja mora zmerom in povsod obveljati. Toda žene so povečini zadovoljne, poslušne in tihe, ker so tako vzgojene, da sploh ne mislijo z lastnimi možgani. Rodbine v Indiji so skoro zmerom vzorne. V njih vladata mir in zadovoljstvo. To pač velja bolj za preproste Indijce, medtem ko je pri indijskih veljajah precej razvratnosti. Hudo zlo je tudi, da se pomoži mnogo premladih Indijk.

Mnogo slabih razvad so Angleži v Indiji že hoteli iztrebiti, a je zaradi prehudega odpora prebivalstva ostalo pri starem. Počasi pa Indija tudi v tem oziru napreduje. V Turčiji je Kemal dal ženski svobodo in jo je napravil za prilično enakopravno z moškim, pa se bo podobno počasi zgodilo tudi v Indiji.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

PREVIDNOST

Jaka in Matija se vozita s čolnom po Blejskem jezeru.

»Ali mi lahko posodiš 100 dinarjev?« vpraša Jaka Matijo.

»Kakor hitro bova na suhem, ti bom povedal,« reče Matija.

»Zakaj šele takrat?« je radoveden Jaka.

»Ker ne znam plavati,« odgovori Matija.

IZDAL SE JE

A: »Tožiš, da te čevlji tiščijo. Morda jih še nisi plačal?«

B: »Zakaj pa me obleka in klobuk ne tiščita?«

TUDI UTEMELJITEV

Danica: »Zmerom si bila nasprotnica zakonskega življenja, zdaj pa si se sama omožila.«

Slavica: »Htela sem se utrditi v svojem prepričanju.«

MALI OGLASI

Naslovi inserentov oglasov s šiframi ostanejo strogo tajni.

ČITATELJI »DOMOVINE«

dobe za 40 din (s poštnino 49 din) šest zelo zabavnih knjig in sicer: Goncourt Edmond: Dekle Eliza, Cervantes: Tri novele, France Anatole: Pingvinski otok, Leonid Andrejev: Plat zvona, Andrej Strug: Jutri, Leonid Andrejev: Povest o sedmih obešenih. Naroča se v knjigarni Tiskovne zadrage v Ljubljani, Selenburgova ulica 3. 24

PREČITAJTE IN NAROČITE

recept in potrebne kemikalije za napravo izvrstnega domačega šampanjskega vina iz jabolčnika, ki stane 35 din za 100 litrov. Ako ne odgovarja, se denar vrne. Ponudbe na E. Hribšek, Maribor, Tržaška cesta 57. 47

JABLUS — JABOLČNIK

Kaj je JABLUS? »Jablus« je edina snov, iz katere napravite izvrsten jabolčnik ali hruškovec brez vsakega pravega sadjeva. Je sestavljen po navodilih raj. g. dr. I. Vošnjaka in se tako tudi izdeluje. S poštnino stane 50 lit. 48.50, 100 lit. 79.50, 150 lit. 117.50 in 300 lit. 217 dinarjev. — Dobili smo že čez 1000 pohvalnih pisem. Glavno zastopstvo »Jablus«, Podčetrtak. 44

MLAD FANT

z nekaj gotovine in dobro službo, se želi poročiti z dekletom, ki ima nekaj posestva. Ponudbe na podr. »Jutra« v Trbovljah pod »Sreča«.

MLINARKEGA VAJENCA

vzamem takoj. Vsa oskrba v hiši. Naslov v ogl. odd. »Domovine«. 46

Kdo je najboljši grafolog?

Uganili ste že, da je najboljši grafolog P. T. Karmah, priznan po celem svetu in nepremagljiv v tej znanosti. Po Vaši pisavi lahko spozna vse, kar se tiče Vaše osebe — karakter, sposobnosti, služba, loterija, poslovni uspehi, ljubezen, zakonsko življenje, prijatelji, sovražniki, potovanja, bolezni, nevarnosti, ki Vam pretijo, in katerih se morate ogniti, prilike, ki jih morate izkoristiti, kakor tudi vse vrste razlag in nasvetov, ki Vam bodo koristili vse Vaše življenje. Vse to dobite popolnoma BREZPLAČNO, ako kupite najnovejšo knjigo »Naš život i okultne tajne«. Knjiga je zelo zanimiva in velikega pomena za Vaše življenje. Pošljite še danes vsa vaša vprašanja, katera Vas zanimajo za Vaše bodoče življenje ter dln 30 za knjigo na moj natančen naslov: P. T. KARMAH, Zalec. Denar se pošlje v naprej na čekovni račun 17455.

Izdaja za konzorcij »Domovine« Josip Reisner.

HUDA REČ

Gost: »Poglejte, kako umazan je tale prt!«
Natakar: Vem, toda kaj naj storim? Dva-krat sem ga že obrnil!«

NOVOST!

SAMO DIN 49.50

Št. 62.300 Anker-ura
pravi švicarski stroj.
Dobra kvaliteta, lep
kromiran okvir
s plameno garancijo

Din 49.50

Štev. 62.301 ista s
cevetjenimi kazalci
in številčnico
(Radium)

Din 59.50

Zahtevajte cenik, ki
vam ga pošlje za-
stoj in poštnina
prosto

H. Suttner

Ljubljana 6
Lastna protokolirana
tovarna ur v Švic.

MOŠTOVA ESENCA „MOSTIN“

Z našo umetno esenco Mostin si lahko vsakdo z najhujimi stroški pripravi izborno, obstojno in zdravo domačo pijačo. Cena 1 stekl. za 150 litrov din 25.—, po pošti din 45.—, 2 steklenici po pošti din 75.—, 3 steklenice po pošti din 100.—

Preizkušen redilni prašek

REDIN ZA PRAŠICE

Pri malih prašičkih pospešuje »REDIN« prašek hitro rast, krepi kosti in jih varuje raznih bolezni. Večji prašiči pa se čudovito hitro redijo in do-
bro prebavljajo.

Zadostuje že 1 zavitek za 1 prašiča ter stane 1 zav. 8 din, po pošti 19.— din, 3 zav. po pošti 35.— din, 4 zav. po pošti 43.— din. Mnogo zahvalnih pisem. Pazite, pravi »Redin« in »Mostin« se dobi samo s gornjo sliko in ga prodaja za kranjski del Slove-rije drogerija KANC, Ljubljana, Židovska ul. 1 a, Za štajerski del Slovenije in Prekmurje pa samo drogerija KANC, Maribor, Gosposka ulica 34. Na deželi pa zahtevajte Redin in Mostin pri vašem trgovcu ali zadrugi, ker si prihranite poštnino.

Hranilnica Dravske banovine Ljubljana

naznanja,

da je odprla v Kranju, Prešernova ulica 9. v dosegljivih prostorih Mestne hranilnice svojo

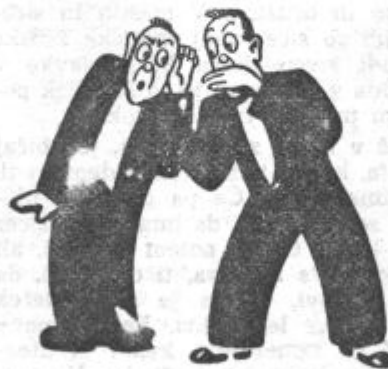
podružnico Kranj,

ki bo uršila in posredovala vse denarne posle.

Za vse vloge podružnice in tudi za vse vloge Mestne hranilnice v Kranju, ki jo podružnica likvidira, jamči

DRAVSKA BANOVINA

z vsem svojim premoženjem in uso svojo davčno močjo.

NAJLEPŠE ČTIVO!

Ravljén: **Zgodbe brez groze**
Klabund: **Piotr-Rasputin**
Ravljén: **Črna vojna**
Thompson: **Sivko**
Majerjeva: **Rudarska balada**

Broširana knjiga: dln 10.—
Vezana knjiga: dln 15.—

ZALOŽBA „CESTA“ LJUBLJANA

KNAFLJEVA ULICA 5